

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
**ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA PODJETJA PETROL D. D.
V OBDOBJU 2017–2019**

Ljubljana, oktober 2021

BORIS SKUBIC

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Boris Skubic, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Analiza uspešnosti poslovanja Petrol d. d. v obdobju 2017–2019, pripravljene v sodelovanju s svetovalko red. prof. dr. Darjo Peljhan

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo, pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV PODJETJA PETROL D. D.....	2
1.1 Zgodovina podjetja	2
1.2 Dejavnost in organizacija podjetja, tržna pozicija	3
1.3 Strateške usmeritve.....	3
1.4 Investicije	4
2 ANALIZA USPEHA IN USPEŠNOSTI POSLOVANJA.....	4
2.1 Analiza uspeha poslovanja	5
2.1.1 Analiza prihodkov	6
2.1.2 Analiza odhodkov	6
2.1.3 Analiza poslovnega izida	6
2.2 Analiza poslovne uspešnosti	7
2.2.1 Analiza produktivnosti dela	7
2.2.2 Analiza rentabilnosti poslovanja	8
2.2.3 Analiza ekonomičnosti poslovanja.....	9
3 ANALIZA SREDSTEV	10
3.1 Analiza dolgoročnih sredstev	10
3.2 Analiza kratkoročnih sredstev	11
3.3 Hitrost obračanja obratnih sredstev	12
4 ANALIZA ZAPOSLENIH	13
4.1 Izobrazbena struktura.....	14
4.2 Struktura zaposlenih	14
4.3 Zadovoljstvo zaposlenih	15
5 ANALIZA POSLOVNIH FUNKCIJ.....	16
5.1 Analiza prodaje	16
5.1.1 Obseg in struktura po prodajnih trgih	16
5.1.2 Obseg in struktura po vrsti storitev	16
5.2 Analiza financiranja	17
5.2.1 Stopnja kapitalizacije	18
5.2.2 Razmerje med sredstvi in viri financiranja	18
5.2.3 Plačilna sposobnost	19
5.2.4 Finančna stabilnost.....	20

6 UGOTOVLJENE PREDNOSTI IN SLABOSTI V POSLOVANJU PODJETJA TER PREDLOGI IZBOLJŠAV	21
SKLEP	23
VIRI IN LITERATURA	24
PRILOGE.....	i

KAZALO TABEL

Tabela 1: Produktivnosti dela (v EUR na zaposlenega) za podjetje Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	7
Tabela 2: Rentabilnost poslovanja (v %) in dobičkovnost prihodkov (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	9
Tabela 3: Ekonomičnost podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	10
Tabela 4: Hitrost obračanja obratnih sredstev in dnevi vezave obratnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	13
Tabela 5: Število zaposlenih v podjetju Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019.....	15
Tabela 6: Zadovoljstvo zaposlenih v podjetju Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	15
Tabela 7: Obseg (v EUR) in struktura (v %) po prodajnih trgih podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	16
Tabela 8: Obseg (v EUR) in struktura (v %) po vrsti storitev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	17
Tabela 9: Stopnja kapitalizacije (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	18
Tabela 10: Stopnja zadolženosti (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	19
Tabela 11: Plačilna sposobnost podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	20
Tabela 12: Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev (DPDS) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	21
Tabela 13: Kapitalska pokritost osnovnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019	21

SEZNAM KRATIC

angl. - angleško

ROA - (ang. Return on Assets); Dobičkonosnost sredstev

ROE - (ang. Return on Equity); Dobičkonosnost kapitala

ROI - (ang. Return on Income); Dobičkovnost prihodkov

AČR - aktivne časovne razmejitve

DPDS - dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev

EE - električna energija

JV - jugo vzhodna

KPOS - kapitalska pokritost osnovnih sredstev

OVE - obnovljivi viri energije

PČR - pasivne časovne razmejitve

UNP - utekočinjen naftni plin

UVOD

Inovativnost in prilagodljivost sta lastnosti, ki jih podjetje potrebuje, da kljubuje stalno spreminjajočemu se gospodarskemu okolju. Stalno spreminjajoče se makroekonomske razmere narekujejo tempo podjetjem in če želijo ostati konkurenčna na trgu, jim morajo uspešno slediti in se jim prilagajati. Konkurenčnost na trgu je tista, ki podjetje spodbuja k izboljšanju izdelkov in storitev, optimizaciji poslovanja in stroškovni učinkovitosti. Podjetja so stalno postavljena pred nove izzive, ki jih morajo uspešno premagovati; izpostavljena so različnim krizam, ki jih morajo uspešno prebroditi. Trenutne aktualne razmere, tako zdravstvene, kot tudi gospodarske, so bile za podjetja velik izziv in veliko podjetij je bilo prisiljenih spremeniti strategijo, način poslovanja ter ponudbo svojih storitev. Fleksibilnost in hitro ukrepanje sta bili ključni za ohranitev uspešnosti poslovanja podjetja. Za podjetjem stoji človek oziroma skupina ljudi, ki so gonilna sila, da se podjetje zoperstavi vsem spremembam, izzivom in problemom, s katerimi se sooča.

Kot predmet analize v svoji zaključni strokovni nalogi sem izbral poslovanje podjetja Petrol d. d., v nadaljevanju Petrol. Glavni namen analize je ugotoviti prednostna in problemska stanja ter predlagati rešitve oz. izboljšave obstoječega stanja. Na podlagi pridobljenih informacij bom primerjal poslovanje izbranega podjetja s panogo, v kateri posluje. Analiziral bom poslovanje podjetja s pomočjo finančnih in nefinančnih kazalnikov ter preveril, ali podjetje s svojim poslovanjem zasleduje strateške cilje, poslanstvo in vizijo. Analiza je lahko pomembna za poslovodstvo podjetja, obstoječe lastnike delnic ali za ljudi, ki bi morda radi postali lastniki delnic.

Cilj analize uspešnosti poslovanja v zaključni strokovni nalogi je analizirati podjetje v letih 2017, 2018 in 2019 in ugotoviti, kako uspešno je poslovalo. Uspešnost poslovanja podjetja bom preveril s pomočjo finančnih kazalnikov, kot so rentabilnost, produktivnost in ekonomičnost ter z nefinančnimi kazalniki, kjer bom analiziral zaposlene, prodajo in financiranje podjetja. V analizo bom vključil tudi vidik širšega in ožjega okolja, v katerem podjetje posluje.

Podatke za analizo poslovanja sem pridobil iz sekundarnih podatkov, in sicer iz podatkovne baze GVIN, letnih poročil. Podatke za panogo sem vzel iz klasifikacijske dejavnosti G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi, za katero je izbrano podjetje registrirano. Podatki, ki jih bom analiziral v bilancah stanja in izkazu poslovnega izida, so objavljeni na dan 31. 12. Podatke v bilanci stanja iz let 2017 in 2018 sem v zaključni strokovni nalogi inflacioniral na raven od leta 2019, da sem jih prilagodil na primerljivo raven za potrebe analize. V obdobju od decembra 2016 do decembra 2017 je indeks cen življenjskih potrebščin znašal 101,7, v obdobju od decembra 2017 do decembra 2018 pa 101,4. V naslednjem obdobju od decembra 2018 do decembra 2019 pa 101,8. Zanimivo je, da se indeks cen življenjskih potrebščin v omenjenih letih ni bistveno spreminjal oziroma ni prišlo

do večjih odstopanj. Podatke iz izkaza poslovnega izida sem prilagodil tako, da sem inflacioniral podatke za obdobje od decembra 2016 do decembra 2017. Indeks cen življenjskih potrebščin je v omenjenem obdobju znašal 101,4, v obdobju od decembra 2017 do decembra 2018 je znašal 101,7, v obdobju od decembra 2018 do decembra 2019 pa 101,6.

Zaključna strokovna naloga je sistematično strukturirana. V prvem delu je predstavljena zgodovina podjetja, sledijo predstavitev in opis dejavnosti, tržni položaj podjetja, vizija in poslanstvo ter strateške usmeritve. V drugem delu sem s pomočjo finančnih kazalnikov analiziral in opisal uspeh in uspešnost poslovanja podjetja. V tretjem delu sem analiziral sredstva podjetja, ki sem jih razčlenil na dolgoročna in kratkoročna sredstva. Pri kratkoročnih sredstvih sem analiziral tudi hitrost obračanja obratnih sredstev. V četrtem delu sledi analiza zaposlenih. Izobrazbena struktura in zadovoljstvo zaposlenih sta osrednji del analize v tem poglavju. V petem delu sem analiziral tudi poslovne funkcije podjetja, in sicer sem se osredotočil na prodajo in financiranje. V šestem delu so opredeljene ugotovljene prednosti in slabosti v poslovanju podjetja ter podani predlogi za izboljšave. Zadnji del zaključne strokovne je namenjen povzemanju ključnih rezultatov in bistvenih ugotovitev iz analize poslovanja podjetja. V tem delu sem preveril in predstavil, ali podjetje uspešno sledi svojim strateškim ciljem, viziji in poslanstvu.

1 PREDSTAVITEV PODJETJA PETROL D. D.

1.1 Zgodovina podjetja

Začetki Petrola segajo v leto 1945, ko se je ustanovilo podjetje Jugo Petrol v bivši Jugoslaviji s sedežem v Beogradu. Podružnice podjetja so se takrat razširile v vse republike Jugoslavije in tako je nastalo podjetje Jugo Petrol Ljubljana. Pred vojno je delovalo le sedem samostojnih črpalk. Leta 1953 se je Jugo Petrol preimenoval v Petrol Ljubljana in pridobil pravico uvoza naftnih derivatov. Industrializacija je pripomogla k še večji modernizaciji, potrebe po naftnih derivatih so se znatno povečale in zgradili so še več bencinskih servisov. Začeli so razvijati svoje blagovne znamke in v šestdesetih letih prejšnjega stoletja pričeli s prodajo 98-oktanskega bencina. V sedemdesetih letih so še razširili svojo mrežo bencinskih servisov in okrepili svoj prodajne artikle (Petrol d. d., 2020a). Osemdeseta leta so bila prelomna, saj se je Petrol, zaradi potreb po prilagajanju takratnemu hitremu razvoju in tržnim razmeram, iz trgovske organizacije spremenil v energetska. Kot glavni cilj so si postavili oskrbovanje Slovenije z nafto, naftnimi derivati in zemeljskim plinom. Leta 1996 so postali delniška družba z vpisom v sodni register, leta 1997 pa pričeli kotirati na Ljubljanski borzi. Leta 2001 so ustanovili Elektro Petrol in s tem pričeli trgovati z električno energijo, leta 2017 pa svoje poslovanje usmerili udi v proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov (Petrol d. d., 2020a).

1.2 Dejavnost in organizacija podjetja, tržna pozicija

Petrol d. d., Ljubljana (v nadaljevanju Petrol) je največji slovenski uvoznik naftnih derivatov in je eno izmed večjih slovenskih družb. Med osrednje poslovne dejavnosti podjetja spada trgovanje z naftnimi derivati, plinom ter ostalimi derivati, na katerem ustvarja družba približno 80 % prihodkov. Podjetje ponuja tudi nekatere druge storitve in prodaja blago za široko uporabo. Skupina Petrol sodi med največja podjetja v Sloveniji z največjim prihodkom ter posluje na konkurenčnih trgih na področju energetike in trgovine. Velik del svojih poslov Petrol realizira na domačem, torej slovenskem trgu (Petrol d. d., 2019).

Podjetje Petrol ima na slovenskem trgu močno razvejano mrežo bencinskih servisov. Leta 2019 je imel Petrol v Sloveniji kar 318 bencinskih servisov in že od leta 2016 ohranja približno enako število bencinskih servisov. Petrol ima 56 % delež glede na število bencinskih servisov. Največjo konkurenco mu predstavlja avstrijski trgovec OMV z 20 % deležem in s 111-imi bencinskimi servisi (Petrol d. d., 2019). Če primerjamo omenjeni podjetji, je največja konkurenčna prednost podjetja Petrol v pokritosti avtocestnega omrežja na ključnih lokacijah in obmejnih mestih. Na avtocestnem križu ima na primer sedemintrideset bencinskih servisov. Avstrijski trgovec OMV jih ima le enaindvajset. Na obmejnih mestih jih ima podjetje Petrol postavljenih sedeminštirideset, medtem ko ima OMV postavljene štiri (Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, 2017, str. 25).

1.3 Strateške usmeritve

Podjetje Petrol ima jasno vizijo in natančno opredeljeno poslanstvo, ki sem ga zapisal v nadaljevanju besedila. Vizija podjetja Petrol (Petrol d. d., 2020a) se glasi: *»Postati želimo integriran partner v energetske tranziciji z odlično uporabniško izkušnjo.«* Poslanstvo podjetja pa se glasi: *»Skupaj ustvarjamo nizkoogljično prihodnost.«* Cilj podjetja je postati prva izbira ljudi za nakupe na poti, ki jo opravljajo. S širokim naborom energentov, z digitalnim pristopom in s celovitimi energetskimi rešitvami postavljajo uporabnika v središče svoje pozornosti. Trenutno skupaj s partnerji oblikujejo rešitve za enostavnejši prehod na čistejše vire energije in tako ustvarjajo zeleno energetsko prihodnost ter dolgoročno povečujejo vrednost za potencialne kupce, delničarje in družbo (Petrol, 2020a). Njihovo poslanstvo sledi evropskim podnebnim pravilom, saj le-ta EU zavezujejo k vsaj 55 % neto zmanjšanju emisij toplogrednih plinov do leta 2030 (Svet Evropske unije, 2021). Okolje, v katerem posluje skupina Petrol, se nahaja pred velikimi spremembami. Petrol je zavezan prehodu na zeleno energijo in temu namenja pomembne investicije. Energetska tranzicija v nizkoogljično družbo in razvoj novih tehnologij prinašata preoblikovanje ustaljenih načinov proizvodnje, prodaje in uporabe energentov. Vse več svetovnih proizvajalcev avtomobilov načrtuje močno povečanje proizvodnje in prodajo vozil z elektro pogonom (Rowlatt, 2021).

Skupina Petrol se zaveda pomena trajnostnega razvoja. Med ključne zaveze poslovanja v tem strateškem obdobju spadajo partnerstvo z zaposlenimi in družbenim okoljem, prehod v nizkoogljično energetska družbo ter krožno gospodarstvo. Petrol prevzema eno od vodilnih vlog pri doseganju okoljskih ciljev. V podjetju bodo tudi aktivno pripomogli k zniževanju emisij s kontinuiranim razvojem goriv in z jasnimi trajnostnimi politikami skrbeli za zmanjšanje ogljičnega odtisa tako znotraj skupine Petrol kot tudi pri svojih uporabnikih (Petrol d. d., 2020a). Z opolnomočenjem zaposlenih, izboljšanjem lastnih procesov in novimi kompetencami bodo v prihodnje še bolj uspešno naslavljali potrebe strank v energetiki in delovanje prilagodili uporabniku. V prihodnje podjetje Petrol ostaja prisotno na vseh že delujočih trgih, in sicer bodo v Sloveniji utrdili vodilni položaj energetske družbe in vodilnega partnerja v energetske tranziciji. Na Hrvaškem bodo preko prodajne mreže širili portfelj strank na področju energentov in storitev energetske tranzicije ter investirali v proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Prisotni bodo tudi na trgu v Srbiji s ciljem povečanja tržnega deleža v prodaji energentov. Ključni cilji podjetja so: ostati prva izbira za projekte energetske tranzicije v regiji, krepitev in razvoj na področju dobave in prodaje zemeljskega plina in elektrike, prodaje utekočinjenega naftnega plina ter projektov energetske učinkovitosti. Želijo si utreti pot med najpomembnejše ponudnike proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov v jugovzhodni Evropi. Na področju mobilnosti se skupina Petrol osredotoča na dva segmenta – prvi se osredotoča na polnilno infrastrukturo, drugi pa na storitve mobilnosti (Petrol d. d., 2020a).

1.4 Investicije

Tabela v prilogi 5 predstavlja investicije, ki jih je podjetje vložilo v proučevanih letih. Podjetje je v letu 2017 za investicije namenilo 71.900.000 EUR. Najvišji delež, 40 %, so namenili energetske in okoljske sistemom, 27 % oz. 19.413.000 EUR so namenili prodaji na slovenskem trgu, 16 % pa prodaji na trgi jugovzhodne (v nadaljevanju JV) Evrope. V letu 2017 so povišali investicije za dobrih 20 %, tj. na 86.600.000 EUR. Investicije v energetske in okoljske sistem so predstavljale 34 % deleža investicij. V letu 2018 je podjetje 44 % vseh investicij oz. 38.104.000 EUR namenilo prodaji na slovenskem trgu. Investicije za trge v JV Evropi so se zmanjšale za slabih 25 %. V letu 2019 so se sredstva za investicije povišala za dobrih 43 %, kar je znašalo 124.400.000 EUR. Dobro tretjino oz. 46.028.000 EUR je bilo namenjenih za trge v JV Evropi, kar je predstavljalo 456 % rast v primerjavi z lanskim letom. Za energetske in okoljske sisteme so porabili 36.076.000 EUR (22 % rast), prodaji na slovenskem trgu pa so namenili 23.636.000 EUR. V tem letu je podjetje začelo vlagati v nova področja, in sicer je za področje mobilnosti je namenilo 6.220.000 EUR, za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije pa 4.976.000 EUR.

2 ANALIZA USPEHA IN USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Natančna analiza poslovnega uspeha podjetja in uspešnost njegovega poslovanja zajema spremljanje in ocenjevanje uspešnosti, ki jo podjetje dosega. Analiza zajema tudi ugotavljanje odklonov med določenimi in doseženimi osnovami, ocenjevanje odklonov in luščenje problemskih položajev. V primeru, da je opravljena temeljita ocena problemskih

položajev, je mogoče opredeliti glavne probleme, njihove rešitve in ukrepanje (Pučko, 2006, str. 144). Uspešnost poslovanja in uspeh podjetja pa ne temeljita le na finančnih kazalnikih. Avtorja Norton in Kaplan sta v devetdesetih letih 20. stoletja razvila uravnotežen sistem kazalnikov, ki ni temeljil le na finančnih kazalnikih kot v prejšnjem sistemu. Ta sistem kazalnikov je zadostoval sodobnim trendom poslovanja. Vanj sta avtorja vključila tudi nefinančne kazalnike, ki so med seboj zelo povezujejo in so močno prepleteni (Kaplan & Norton, 2000, str. 4).

Nekatere raziskave preučujejo učinke uveljavljanja uravnoteženega sistema kazalnikov v podjetje. Rezultati raziskave, ki so jo opravili Rodríguez-Rodríguez, Alfaro-Saiz in Carot (2020) kažejo na povečanje uspešnosti in učinkovitosti podjetja, ki sta posledica vpeljevanja uravnoteženega sistema kazalnikov. V omenjeni raziskavi je predstavljena dinamična metodologija uravnoteženega sistema kazalnikov v dobavni verigi za izboljšanje poslovne učinkovitosti. Uravnotežen sistem kazalnikov je požel veliko zanimanja večjih podjetij za njihovo uporabo, vendar ni zadostoval vsem potrebam podjetja. Podjetja so nato večkrat uporabila uravnotežen sistem kazalnikov za osnovo ter jo prilagodila svojemu poslovanju. Durkáčová, Kádárová in Kalafusová (2014) so v raziskavi ugotovili pomanjkljivosti obstoječega sistema uravnoteženega sistema kazalnikov. Avtorji v prispevku predpostavljajo ugotovljene pomanjkljivosti in opredelijo njihove rešitve. Nadalje Hoque (2003) v raziskavi ugotavlja pozitiven učinek uporabe uravnoteženega sistema kazalnikov kot dodatnega orodja in pripomočka za izboljšavo že obstoječega orodja za celovito obvladovanje kakovosti. Pomanjkljivost obstoječega orodja za celovito obvladovanje kakovosti je vidik učenja in rasti (zaposleni), ki ga orodje uravnoteženega sistema kazalnikov uspešno nadomesti. V raziskavi Kalender in Vayvay (2016) dodata osnovnemu uravnoteženemu sistemu kazalnikov še peti steber, in sicer trajnostni razvoj. Avtorja ga utemeljujeta kot ključnega za dolgoročen in kakovosten razvoj podjetja.

Uravnotežen sistem kazalnikov pretvarja strategije in poslanstvo organizacije v barvito paleto kazalnikov uspešnosti. Ti zagotavljajo okvir za strateški sistem merjenja managementa in managerjem zagotavljajo inštrumente, ki jih potrebujejo za uspešno usmerjanje proti konkurenčnemu uspehu v prihodnosti. Uspešnost organizacije se meri s štirih uravnoteženih vidikov, in sicer finančnega vidika, vidika notranjih poslovnih procesov, vidika poslovanja s strankami ter vidika učenja in rasti (Kaplan & Norton, 2000, str. 14).

2.1 Analiza uspeha poslovanja

Izkaz poslovnega izida je opredeljen kot temeljni računovodski izkaz. V njem je prikazan poslovni izid za poslovno leto ali za medletna obdobja (Slovenski računovodski standardi, 2016). Je najpomembnejši računovodski izkaz za večino poslovnih subjektov, saj izkazuje stroške in prihodke, posledično pa tudi dobiček ali izgubo. Z njim merimo sposobnost poslovnega subjekta pri doseganju prodaje in njegovo učinkovitost pri servisiranju kupcev.

V primeru, da je podjetje uspešno na obeh omenjenih področjih, dosega dobiček. Slednji je opredeljen kot znesek, za katerega obseg prodaje presega obseg stroškov; v primeru, da stroški presegajo prodajo, pa poslovni subjekt ustvarja izgubo (Bragg, 2015, str. 7).

2.1.1 Analiza prihodkov

Avtorji različno opredeljujejo prihodke. Igličar, Hočevar in Zaman Groff (2013, str. 159) prihodke opredelijo kot povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanja sredstev, ki so lahko posledica denarja ali terjatev zaradi prodaje blaga ali storitev ali zmanjšanje dolgov kot posledica opustitve njihove poravnave. Preko poslovnega izida leti vplivajo na velikost kapitala (Slovenski računovodski standardi, 2016).

Tabela v prilogi 6 prikazuje prihodke podjetja. Poslovni prihodki so leta 2017 znašali 3.866.445.010 EUR. V letu 2018 so se povečali za dobrih 11 % na 4.322.265.113 EUR, naslednje leto (2019) pa padli za kar 20 % na 3.532.850.898 EUR. Vsi poslovni odhodki so v vseh proučevanih obdobjih predstavljali več kot 96 % vseh prihodkov skupaj. Finančni prihodki so leta 2017 znašali 50.397.488 EUR, leta 2018 pa 112.707.111 EUR, kar predstavlja 123 % povišanje. Leta 2017 so skupni prihodki znašali 3.916.842.499 EUR, leta 2018 4.434.972.224 EUR, leta 2019 pa 3.647.942.127 EUR. Leta 2018 je podjetje beležilo 13 % povišanje celotnih prihodkov v primerjavi s prejšnjim letom, v letu 2019 pa 18 % upad.

2.1.2 Analiza odhodkov

V Slovenskih računovodskih standardih (2016) so odhodki opredeljeni kot zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev, na primer zalog blaga zaradi prodaje, ali povečanje dolgov, na primer zaradi zaračunanih obresti. Odhodki preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Tabela v prilogi 7 prikazuje odhodke podjetja. Poslovni odhodki so leta 2017 znašali 3.773.075.069 EUR in predstavljali 98 % delež vseh odhodkov. Leta 2018 so se poslovni odhodki v primerjavi s prejšnjim letom povišali za kar 30 %, na 4.226.771.048 EUR. V enakem obdobju so se povišali tudi finančni odhodki, in sicer za 44 %, na 89.626.622 EUR. V naslednjem letu (2019) so poslovni odhodki strmo upadli, padli so namreč za 18 %, na 3.451.881.573 EUR. V istem obdobju so tudi finančni odhodki padli za skoraj za 60 %, na 38.192.420 EUR. Skupaj odhodki so znašali 3.574.670.587 EUR.

2.1.3 Analiza poslovnega izida

Igličar, Hočevar in Zaman Groff (2013, str. 276) opredeljujejo izkaz poslovnega izida kot računovodski izkaz, ki prikazuje poslovnoizidne tokove. Poslovnoizidni tokovi se nanašajo na prihodke in odhodke podjetja v določenem obdobju in ustvarjeni poslovni izid. Slednji je dobljen na podlagi razlike med prihodki in odhodki. Izkaz poslovnega izida je dinamičen

računovodski izkaz, ki se nanaša na obdobje in ne na določen trenutek ter nam kaže gospodarsko uspešnost poslovanja podjetja v določenem obdobju.

Priloga 8 prikazuje tabelo, iz katere je razviden izkaz poslovnega izida. Izid iz poslovanja je leta 2017 znašal 93.369.941 EUR. Naslednje leto se je izid iz poslovanja povečal za dobra 2 % in znašal 95.494.066 EUR. Leta 2019 je izid iz poslovanja padel, in sicer za dobrih 15 %, na 80.969.325 EUR. V letu 2017 je izid iz rednega delovanja znašal 81.932.335 EUR, leta 2018 118.574.555 EUR, leta 2019 pa 76.339.681 EUR. Izid iz rednega delovanja se je 2018 močno povečal (za 44 %), saj so v istem obdobju finančni prihodki močno zaznamovali končno stanje. V naslednjem letu je bil upad kar visok, zmanjšal se je za dobrih 35 %. Drugih prihodkov in odhodkov izven rednega delovanja v letih 2017 in 2018 podjetje ni beležilo, zato je celoten poslovni izid znašal enako kot izid iz rednega delovanja. Izid izven rednega delovanja v letu 2019 ni bistveno vplival na celoten poslovni izid konec leta.

2.2 Analiza poslovne uspešnosti

Merilo za uspešnost poslovanja podjetja je povečevanje vrednosti premoženja podjetja in deleža lastnikov. Slednje se izraža ali v rasti vrednosti deležev lastnikov v podjetju ali v izplačilih lastnikom iz ustvarjenega dobička (Tavčar, 2006, str. 349).

2.2.1 Analiza produktivnosti dela

Tavčar produktivnost nadalje opredeli kot stopnjo učinkovitosti delovanja poslovnega sistema. Je razmerje med izložki in vložki (2006, str. 352). Na splošno izraz produktivnost opredelimo kot odnos med pridobljenimi učinki poslovanja in zanje porabljeno količino posamezne vrste poslovne prvine. Ker je delo najaktivnejša poslovna prвина, največkrat ugotavljamo samo produktivnost dela (Pučko, 2006, str. 160).

V tabeli 1 je prikazana produktivnost dela, celoten izračun se nahaja v prilogi 9. V podjetju Petrol je bilo leta 2017 zaposlenih povprečno 2.724 ljudi, leta 2018 pa 2.997. Število zaposlenih se je v letu 2018 povečalo za dobrih 10 %. Leta 2019 je bilo zaposlenih povprečno 3.250 ljudi.

Tabela 1: Produktivnosti dela (v EUR na zaposlenega) za podjetje Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I _{2018/2017}	I _{2019/2018}
Produktivnost	1.437.901	1.479.804	1.122.616	102,91	75,86

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Indeks 2019/2018 je znašal 108,43, kar predstavlja porast zaposlenih za dobrih 8 %. Produktivnost na zaposlenega je leta 2018 znašala 1.479.804 EUR, kar je slabe 3 % več kot leta 2017. Upad celotnih prihodkov in povišanje števila zaposlenih sta v letu 2019 močno vplivala na produktivnost. Prihodki na zaposlenega so leta 2019 znašali 1.122.616 EUR. Produktivnost se je istega leta znižala za dobrih 24 %.

2.2.2 Analiza rentabilnosti poslovanja

Dobičkovnost kapitala je temeljni cilj poslovanja. Izračun dobičkovnosti poslovanja je osnova za kontrolo uspešnosti. Dobičkovnost je osrednje načelo odločanja o celotnem poslovanju v procesu planiranja podjetja. V procesu kontrole poslovanja opredeli mero uspešnosti dejanskega poslovanja. Dobičkovnost lahko izrazimo z različnih vidikov, in sicer z vidika lastnika ali lastnikov podjetja, z vidika kapitala ali z vsemi sredstvi. Omenjena sta še dva kazalnika, in sicer dobičkovnost sredstev in dobičkovnost prihodkov. Dobičkovnost kapitala ali sredstev vključuje vplive gospodarnosti in obračanje kapitala ali vezave sredstev v skladu z DuPontovo formulo. V primeru, da dobičkovnost odstopa, kar ugotovimo v procesu kontrole, se nato ugotavlja vzroke odstopanja. Vzroki so lahko odstopanje v ekonomičnosti ali obračanju, odstopanje v stroških ali v vezavi sredstev oz. v prihodkih (Kovač & Rozman, 2012, str. 466–467).

V tabeli 2 so prikazani rezultati vseh treh kazalnikov rentabilnosti. Izračuni za vse tri kazalnike se nahajajo v prilogi 10. Leta 2017 je dobičkovnost sredstev (v nadaljevanju ROA) znašala 4,83, leta 2018 pa 6,96 %. Kazalnik dobičkonosnosti je leta 2018 zabeležil 48 % višji rezultat kot prejšnje leto. Na rezultat je močno vplival čisti poslovni izid, ki je bil višji za 54 % v primerjavi s prejšnjim letom; znašal je 66.411.487 EUR. V letu 2019 se je kazalnik dobičkonosnosti sredstev znižal za slabih 44 %; znašal je 3,96 %. Na kazalnik ROA je ponovno vplival čisti poslovni izid, ki se je v primerjavi s prejšnjim letom znižal za 41 %. Leta 2017 so kazalniki ROA v panogi znašali 4,63 %, leta 2018 6,42 %, leta 2019 pa 4,32 %. Kazalnik rentabilnosti kapitala (v nadaljevanju ROE) je leta 2018 znašal 18,49 %. V primerjavi s prejšnjim letom se je vrednost kazalnika zvišala za dobrih 38 %. Leta 2019 pa se je vrednost kazalnika znižala za dobrih 45 %; znašal je 10,11 %. Na oba rezultata je ponovno vplival čisti poslovni izid. Leta 2017 je kazalnik ROE je v panogi znašal 10,40 %, leta 2018 13,97 %, leta 2019 pa je znašal 9,46 %. Dobičkovnost prihodkov (v nadaljevanju ROI) se je leta 2018 v primerjavi s prejšnjim letom povišala za 33 %. Kazalnik je znašal 2,45 %. V letu 2019 je kazalnik znašal 1,49 %. Znižal se je za slabih 40 %, saj se bil čisti poslovni izid nižji za dobrih 40 %. Celotni prihodki so se v primerjavi z letom 2018 leta 2019 znižali za slabih 17 %. Panožni kazalnik ROI je v letu 2017 znašal 1,99 %, leto kasneje 2,44 %, v letu 2019 pa 1,69 %.

Tabela 2: Rentabilnost poslovanja (v %) in dobičkovnost prihodkov (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
ROA	4,83 %	7,07 %	3,95 %	146,35	55,87
ROE	13,71 %	18,74 %	10,09 %	136,61	53,85
ROI	1,83 %	2,45 %	1,49 %	133,41	60,91

Vir: Petrol d. d. (2017, 2018, 2019 in 2020b).

2.2.3 Analiza ekonomičnosti poslovanja

Ekonomičnost sicer pogosto izražamo kot razmerje med prihodki in odhodki. Bolj natančno jo v literaturi opredeljujejo kot razmerje med količino proizvodov in/ali storitev ter med stroški, kar pa je recipročen kazalnik lastni ceni proizvodov/storitev. Podatke o slednjem nam daje poslovni izid, ki je največkrat izdelan za vse leto in četrletje. Lahko analiziramo tudi posamezne dele prihodkov in odhodkov. S takšno analizo iščemo vzroke, ki so pripeljali do odstopanja v ekonomičnosti oz. poslovnem izidu in nato ugotovimo, ali gre potemtakem za razlike iz poslovanja ali morda iz financiranja ali izrednih dogodkov. Vzroki lahko nastajajo tudi v različnih vrstah stroškov ali v posameznih poslovnih funkcijah, ki sestavljajo poslovanje. Za podrobnejšo analizo je ključna bolj natančna analiza sestave odhodkov in prihodkov (Kovač & Rozman, 2012, str. 467).

V tabeli 3 so prikazani rezultati ekonomičnosti podjetja. Celoten izračun je prikazan v prilogi 11. Ekonomičnost je leta 2017 in 2019 znašala 1,02, leta 2018 pa 1,03. Poslovni prihodki in odhodki so se enakomerno zviševali (od leta 2017 do 2018) in enakomerno zniževali (od leta 2018 do 2019). Indeks ekonomičnosti se je v leta 2019 zmanjšal za 1,28 % točke. Ekonomičnost podjetja se je gibala popolnoma enako, če jo primerjamo s panogo. Ekonomičnost iz poslovanja je znašala 1,02 vsa proučevana leta. Poslovni prihodki in odhodki so se enakomerno zviševali (od leta 2017 do 2018) in enakomerno zniževali (od leta 2018 do 2019). Leta 2017 je v panogi kazalnik ekonomičnosti pri poslovanju znašal 1,03, leta 2018 in 2019 pa 1,02. Ekonomičnost iz finančnega delovanja je leta 2017 znašala 0,82, leta 2018 pa 1,26 z vrednostjo indeksa 154,29, kar predstavlja visoko povišanje (za dobrih 54 %) v primerjavi s prejšnjim letom. K visokemu povišanju so najbolj prispevali finančni prihodki, ki so znašali še enkrat več kot prejšnje leto oz. so se povišali za kar 123 %. Leta 2019 so finančni prihodki in finančni odhodki dosegali nižje vrednosti. Kazalnik je tega leta znašal 0,88. Finančni prihodki so bili v primerjavi s prejšnjim letom nižji za kar dobrih 70 %, finančni odhodki pa za slabih 58 %. Rezultati podjetja in panoge so bili v preučevanih obdobjih zelo podobni. Opaziti je le minimalna odstopanja, in sicer je leta 2017 omenjeni kazalnik znašal 0,74, leta 2018 0,81, leta 2019 pa je znašal 1,25.

Tabela 3: Ekonomičnost podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Ekonomičnost	1,02	1,03	1,02	100,60	99,32
Ekonomičnost iz poslovanja	1,02	1,02	1,02	99,79	100,08
Ekonomičnost iz finančnega delovanja	0,82	1,26	0,88	154,29	69,88

Vir: Petrol d. d. (2017, 2018, 2019 in 2020b).

3 ANALIZA SREDSTEV

Igličar, Hočevar in Zaman Groff (2013, str. 100) opredeljujejo sredstva kot gospodarske dejavnike, s katerimi razpolaga podjetje in od njih pričakuje gospodarske koristi. V trenutku pridobitve jih je mogoče zanesljivo izmeriti. V opredelitvi sredstev so trije elementi, in sicer prvi element pravi, da morajo biti sredstva gospodarski dejavnik, kar pomeni, da podjetje od njih v prihodnosti pričakuje gospodarske koristi. Drugi element zajema upravljanje gospodarskih dejavnikov oziroma sredstev. Z gospodarskimi dejavniki oziroma sredstvi podjetje svobodno razpolaga. Tretji element se nanaša na ceno, in sicer pravi, da je sredstvom mogoče zanesljivo določiti ceno/vrednost v trenutku njene pridobitve (Igličar, Hočevar & Zaman Groff, 2013, str. 101).

Tabela v prilogi 12 prikazuje sredstva podjetja. Leta 2017 so sredstva znašala 1.366.521.041 EUR, leta 2018 pa 1.522.705.700 EUR. Celotna sredstva so bila leta 2018 v primerjavi z letom 2017 višja za dobrih 11 %. V letu 2019 so bila celotna sredstva višja, znašala so 1.525.657.491 EUR. Sredstva so se v omenjenem obdobju povišala za slab odstotek. Leta 2017 so dolgoročna sredstva v celotnih sredstvih predstavljala dobrih 64 % oz. 878.955.539 EUR, v letu 2018 pa 62 % oz. 944.679.878 EUR. Dolgoročna sredstva so se v celotnih sredstvih zmanjšala za dobri 2 % točki oz. povišala za dobrih 7 %. Leta 2019 so dolgoročna sredstva znašala 1.023.675.797 EUR, kar je za dobrih 8 % več oz. so bila višja za 5 % točk. Kratkoročna sredstva so leta 2017 znašala 465.662.888 EUR, v celotnih sredstvih so predstavljala 34 % delež. Leta 2018 je delež kratkoročnih sredstev s 541.547.048 EUR od celotnih sredstev predstavljal slabih 36 %. Kratkoročna sredstva so bila leta 2018 v primerjavi s prejšnjim letom višja za 16 %. Razmerje kratkoročnih sredstev v celotnih sredstvih se je spremenilo za odstotno točko in pol. V naslednjem poslovnem letu (2019) se je delež kratkoročnih sredstev od celotnih sredstev zmanjšal za dobre 4 % točke oz. za slabih 12 %. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve so v vseh proučevanih letih predstavljale okoli 2 %.

3.1 Analiza dolgoročnih sredstev

Dolgoročna sredstva zajemamo stvari in pravice, ki zaradi sodelovanja v poslovnem procesu postopno prenašajo svojo vrednost na poslovne učinke. V svojo prvotno pojavno obliko se

vračajo v obdobju, daljšem od enega leta (Igličar, Hočevar & Zaman Groff, 2013, str. 102). Dolgoročna sredstva v grobem štejemo med dolgoročno vezani del sredstev podjetja, to so na primer zemljišča, oprema, zgradbe, licence, patenti itd. Dolgoročna sredstva običajno ostajajo nespremenjena daljše časovno obdobje. Značilnost dolgoročnih sredstev je v tem, da svojo vrednost (v primeru, da so v lasti podjetja) postopoma prenašajo na proizvode oz. storitve preko amortizacije; v primeru da jih ima podjetje v najemu, pa zanje plačuje najemnino (Pevcin, 2011, str. 61).

Obseg in struktura dolgoročnih sredstev

Dolgoročna sredstva delimo na neopredmetena sredstva, opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe, naložbene nepremičnine, odložene terjatve za davek in dolgoročne poslovne terjatve (Igličar, Hočevar & Zaman Groff, 2013, str. 105). Opredmeteno osnovno sredstvo je sredstvo, ki ga ima organizacija bodisi v lasti ali finančnem najemu ali ga na kakšen drug način obvladuje in uporabi pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev. Lahko ga daje v najem ali ga uporablja za pisarniške namene v več kot enem obračunskem obdobju. Med opredmetena osnovna sredstva sodijo zgradbe, zemljišča, proizvodna in druga oprema ter biološka sredstva (Slovenski računovodski standardi, 2016). Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo. Praviloma fizično ne obstaja in se običajno pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo. Zajema naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine, dolgoročno odložene stroške razvijanja, v dobro ime prevzete organizacije in druge pravice. Prihodnje gospodarske koristi ustvarjajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine (kot na primer v patente, koncesije, licence in blagovne znamke) (Slovenski računovodski standardi, 2016).

Tabela v prilogi 13 prikazuje strukturo dolgoročnih sredstev. Leta 2017 so najvišji delež (42 %) dolgoročnih sredstev predstavljale dolgoročne finančne naložbe, ki so znašale 371.841.155 EUR. Opredmetena osnovna sredstva so predstavljala dobro tretjino vseh dolgoročnih sredstev (37 %), neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve pa 18 %. V letu 2018 so se dolgoročne finančne naložbe povišale za dober odstotek, na 376.770.318 EUR. Istega leta so se opredmetena osnovna sredstva povišala za dobrih 15 %. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve so se povišale za dobre 3 %. V poslovnem letu 2019 so dolgoročne finančne naložbe znašale 405.513.465 EUR, povišale so se za 7 %. Opredmetena osnovna sredstva so se povišala za 4 %, na 388.231.331 EUR. Vrednost neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev je zrasla za dobrih 20 %.

3.2 Analiza kratkoročnih sredstev

Med kratkoročna sredstva sodijo stvari, pravice in denar, ki se zaradi sodelovanja v poslovnem procesu porabijo, nato prehajajo iz ene pojavne oblike v drugo ter se v prvotno

pojavnost oblik vračaja v obdobju, krajšem od enega leta (Igličar, Hočevar & Zaman Groff, 2013, str. 102). Značilnost kratkoročnih sredstev je njihovo spreminjanje med trajanjem poslovnega procesa, kar pomeni, da se poleg fizične oblike lahko spremenijo tudi v pravice ali denar. To so tista sredstva, ki se v podjetju spreminjajo iz ene oblike v drugo in prej kot v letu dni sklenejo proizvodni proces. Cilj podjetja je, da je preoblikovanje sredstev čim bolj hitro, kar bi torej pomenilo čim hitrejšo spreminjanje sredstev iz denarja v fizično obliko ali spreminjanje pravic v denar (Pevcin, 2011, str. 62).

Obseg in struktura kratkoročnih sredstev

Značilnost obratnih sredstev je hitro spreminjanje njihove oblike, saj se že v enem poslovnem procesu pretvorijo iz ene v različne druge oblike, ob zaključku procesa pa se nato ponovno spremenijo v svojo začetno obliko. Zanje je torej značilno obračanje. So del gibljivih sredstev, v primeru da ta pojmuje kot celoto obratnih sredstev in kratkoročnih finančnih naložb. Obratna sredstva so vedno prisotna v poslovnem procesu podjetja, njihov obseg vrednosti v posameznih pojavnih oblikah pa se med poslovnim procesom spreminja (Pučko, 2006, str. 121).

Tabela v prilogi 14 prikazuje strukturo kratkoročnih sredstev. Leta 2017 so z 302.983.053 EUR najvišji delež (65 %) kratkoročnih sredstev predstavljale kratkoročne poslovne terjatve. Vrednost zaloge je znašala 121.047.480 EUR in tako predstavljala 26 % delež. Denarna sredstva so z 24.414.042 EUR predstavljala dober 5 % delež, kratkoročne finančne naložbe pa s 17.218.313 EUR 3,7 % delež. Kratkoročne poslovne terjatve so s 395.712.328 EUR tudi v letu 2018 zavzele najvišji, 73 % delež, kratkoročnih sredstev; povišale so se za 30 %. V letu 2018 so bile zaloge ovrednotene na 103.262.606 EUR, zavzele so 19 % delež kratkoročnih sredstev; tako so se v primerjavi z letom 2017 zmanjšale za slabih 15 %. Denarna sredstva so se povišala za 20 %; delež kratkoročnih sredstev je ostal na enaki ravni v primerjavi s prejšnjim letom. Kratkoročne poslovne terjatve so se v letu 2019 znižale za dobrih 18 %, na 322.936.647 EUR. Z dobrimi 67 % pa so še vedno predstavljale najvišji delež kratkoročnih sredstev. Vrednost zalog se je v letu 2019 povišala za 24 %, na 128.429.794 EUR. S slabim 27 % deležem so zavzele drugo mesto med kratkoročnimi sredstvi.

3.3 Hitrost obračanja obratnih sredstev

Obračanje posameznih vrst sredstev preučujemo s kazalniki obračanja. Ti kazalniki obračanja kažejo sposobnost učinkovitega poslovanja s sredstvi managementa. V primeru da je to obračanje sredstev hitrejšo, ima podjetje manj vezanih sredstev. Ko računamo koeficiente obračanja moramo biti pazljivi, da so ti kazalniki računajo kot razmerje med tokom in stanjem. Med računanjem je potrebno upoštevati tudi povprečno stanje sredstev (Hočevar & Igličar, 2011, str. 272). Hitrost obračunavanja je mogoče izračunati s koeficientom obračanja. Ta pove, kolikokrat v letu so se kratkoročna sredstva pojavila v neki

obliki. Lahko so se na primer pojavila z dnevi vezave, ki posledično povedo, koliko dni je trajal en obrat (Pevcin, 2011, str. 68).

Rezultati v tabeli 4 nam kažejo koeficient obračanja obratnih sredstev in dneve vezave obratnih sredstev. Izračun obeh rezultatov najdemo v prilogi 15. Koeficient obračanja obratnih sredstev je leta 2017 znašal 8,36 kar pomeni, da so se obratna sredstva v letu obrnila 8,36-krat. Dnevi vezave obratnih sredstev so znašali 44 dni. Leta 2018 so se obratna sredstva obračala hitreje, obrnila so se 8,57-krat; dnevi vezave so znašali dober dan manj. Poslovno leto 2019 je bilo za podjetje malo manj uspešno. Obračanje obratnih sredstev se je zmanjšalo za dobrih 20 %, dnevi vezave pa so se povišali na 53 dni. Koeficient obračanja obratnih sredstev je leta 2019 znašal 6,83. Obračanje obratnih sredstev v panogi je leta 2017 znašalo 7,29, leta 2018 je znašalo 8, leta 2019 pa je znašalo 7,08. Obratna sredstva v panogi so bila leta 2017 vezana 50,04 dni, leto kasneje 45,61 dni, leta 2019 pa kar 51,56 dni.

Tabela 4: Hitrost obračanja in dnevi vezave obratnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Obračanje obratnih sredstev	8,36	8,57	6,83	102,60	79,67
Dnevi vezave obratnih sredstev	43,67	42,57	53,43	97,47	125,51

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

4 ANALIZA ZAPOSLENIH

Vlaganje v raziskave in v opremo organizacije sta pomembna dejavnika uspešnega podjetja, vendar sama po sebi nista dovolj. Za to, da je sistem kazalnikov čim bolj uravnotežen, mora podjetje premišljeno vlagati v prihodnost. Ključno je, da v organizacijah investirajo v svojo infrastrukturo, ljudi, sisteme in postopke. Avtorja Kaplan in Norton (2000, str. 136) delita vidik učenja in rasti na tri kategorije, in sicer na sposobnost zaposlenih, zmogljivost informacijskih sistemov ter motivacijo, avtonomnost in usklajevanje. Večinoma organizacije določijo ključne cilje glede učinka zaposlenih na podlagi treh kazalnikov dosežkov. Nato tri ključne kazalnike dosežkov nadomestijo z vzroki za dosežke, ki so značilni za posamezno situacijo. V skupino kazalnikov uspešnosti zaposlenih spadajo: zadovoljstvo zaposlenih (na primer organizacijska klima, zavzetost in zadovoljstvo zaposlenih), produktivnost zaposlenih in ohranjanje zaposlenih v organizacijah (Kaplan & Norton, 2000, str. 138–139).

Organizacija je močna toliko, kot je močan človeški kapital. Če je človeški kapital zadovoljen, bo to vplivalo na krepitev celotnega intelektualnega kapitala organizacije, krepitev finančnega kapitala in na večjo produktivnost zaposlenih (Mihalič, 2008, str. 4). Pogosto se zgodi, da vodstvo podjetja ne pozna mnenja svojih zaposlenih in zato velikokrat

zanemari odvisnost med zadovoljstvom zaposlenih in uspešnostjo podjetja na trgu (Gabčanová, 2011). Vidik ohranjanja zaposlenih v organizacijah skuša doseči cilj, da v podjetju zadrži tiste zaposlene, za katere v organizaciji obstaja dolgoročen interes. Bistvo tega kazalnika je, da v organizaciji dolgoročno vlagajo v svoje zaposlene. Zvesti zaposleni z dolgoročnim obstojem ohranjajo vrednote organizacije in dobro poznajo procese organizacije (Kaplan & Norton, 2000, str. 139). Produktivnost zaposlenih je kazalnik za merjenje učinka povečanja usposobljenosti zaposlenih in njihove morale, izboljševanja notranjih procesov, inovacij in zadovoljstva strank. Glavni cilj kazalnika je povezati rezultat, ki so ga dosegli zaposleni, s številom zaposlenih. Prihodki na zaposlenega so najpreprostejši kazalnik produktivnosti organizacije. Kazalnik torej meri, koliko lahko proizvedejo zaposleni (Kaplan & Norton, 2000, str. 140).

4.1 Izobrazbena struktura

Rezultati raziskave ki so jo izvajali Mahy, Rycx in Vermeulen (2015) kažejo, da višja raven zahtevanega izobraževanja pomembno in pozitivno vpliva na produktivnost podjetja. Prav tako so rezultati pokazali, da višja stopnja izobrazbe zaposlenih spodbuja in večja produktivnost v podjetju. Rezultati posledično podpirajo domnevo, da premalo izobražen delavec zasluži manj od tistih, ki imajo za delo le zahtevano izobrazbo. Povedano drugače – preveč izobraženi delavci zaslužijo več od tistih, ki imajo za delo le zahtevano izobrazbo, ker so bolj produktivni. Ugotovitve raziskave nadalje kažejo, da so bolj izobraženi delavci posledično bolj prožni in bolj prilagodljivi v negotovih razmerah gospodarstva.

Tabela v prilogi 16 prikazuje izobrazbeno strukturo v podjetju. V letu 2017 je imelo dobrih 47 % zaposlenih peto raven izobrazbe, slabih 20 % četrto raven izobrazbe, slabih 19 % pa sedmo raven. Naslednje leto (2018) se je za dobrih 9 % povišalo število zaposlenih z izobrazbo pete ravni, za 12 % pa se je povišalo število zaposlenih s četrto ravni izobrazbe. Najvišji padec je podjetje zabeležilo pri zaposlenih z izobrazbo VII/2, padla je kar za 73 %, visok porast pa je zabeležilo pri zaposlenih z osmo ravni izobrazbe, saj se je povišala za 28 %. Leta 2019 se je povprečna stopnja izobrazbe povzpela na zelo visoko raven. Podjetje je zaposlovalo kar 52 zaposlenih z osmo stopnjo izobrazbe, kar predstavlja 478 % rast. Število zaposlenih s peto stopnjo izobrazbe se je povečalo za slabih 5 % (67 zaposlenih). V podjetju je kar 66 % vseh zaposlenih imelo četrto in peto izobrazbeno raven, 32 % pa šesto, sedmo in osmo raven.

4.2 Struktura zaposlenih

V tabeli 5 je prikazana struktura zaposlenih v podjetju. Število zaposlenih se iz leta v leto povečevalo. Leta 2017 je bilo povprečno skupaj zaposlenih 2.724 ljudi, leta 2018 pa 2.997. Leta 2018 se je povprečno število zaposlenih povišalo za dobrih 10 % oz. za 273 zaposlenih. Leta 2019 pa je povprečno število zaposlenih znašalo 3.250 in se je v primerjavi z letom 2018 povišalo za dobrih 8%.

Tabela 5: Število zaposlenih v podjetju Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Število zaposlenih na dan 1.1.	2.629	2.819	3.175	107,23	112,63
Število zaposlenih na dan 13.12.	2.819	3.175	3.324	112,63	104,69
Povprečno število zaposlenih	2.724	2.997	3.250	110,02	108,43

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

4.3 Zadovoljstvo zaposlenih

Obsežna raziskava o sreči in produktivnosti zaposlenih (University of Oxford, 2019) je pokazala, da so delavci za 13 % bolj produktivni, če so zadovoljni. Gabčanová (2011) v svoji raziskavi ugotavlja, da na delovno uspešnost zaposlenih vplivajo različni dejavniki, kot so komunikacija med nadrejenimi in podrejenimi (več kot 50 % zaposlenih meni, da je dvosmerni tok informacij med vodstvom in zaposlenimi pomemben sestavni del kulture podjetja). Kar 33,3 % zaposlenih meni, da je dejavnik vključevanja in soodločanja v podjetju zelo pomemben. Kot pomembne dejavnike v raziskavi omenja še dejavnik sodelovanja z neposredno nadrejenim in podporo zaposlenih pri izpolnjevanju nalog ter poznavanje vizije in strategije podjetja.

Tabela 6: Zadovoljstvo zaposlenih v podjetju Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Organizacijska klima	3,84	3,87	3,33	100,78	86,05
Zadovoljstvo	3,83	3,80	3,54	99,22	93,16
Zavzetost	3,81	3,86	3,61	101,31	93,52

Vir: Petrol d. d. (2017, 2018, 2019 in 2020b).

V tabeli 6 so razvidni rezultati raziskav podjetja na področju zadovoljstva zaposlenih. Podjetje na vsaki dve leti izvaja raziskave na področju organizacijske klime, sistema vodenja in razvoja in zadovoljstva pri delu. Rezultati v stolpcih 2017, 2018 in 2019 se raztezajo med 1 in 5. Organizacijska klima je v letu 2017 in 2018 znašala okoli 3,85, leta 2019 pa 3,33. Zadovoljstvo pri zaposlenih je bilo najvišje leta 2017, nato se je leta 2018 znižalo za slab odstotek. Leta 2019 pa je rezultat znašal 3,54, kar predstavlja skoraj 7 % znižanje. Zavzetost zaposlenih je v leta 2017 znašala 3,81, leta 2018 pa 3,86. Leta 2019 je indeks zavzetosti znašal 93,5, kar predstavlja skoraj 7 % znižanje. V tabeli je razvidno, da so bili rezultati leta 2017 in 2018 na zelo visoki ravni. V letu 2019 so pa raziskave pokazale rahel padec pri vseh treh segmentih merjenja, vendar so še vedno ostali na zelo visokih ravneh.

5 ANALIZA POSLOVNIH FUNKCIJ

5.1 Analiza prodaje

Ko spremljamo in ocenjujemo strukturo prodaje, se praviloma pojavijo zanimive strukture. Vsaka struktura po svoje vpliva na poslovno uspešnost. Prodajo podjetja spremljajo in ocenjujejo po naslednjih strukturah, na primer vrstah proizvoda, prodajnih trgih, prodaji izdelkov, trgovskega blaga, materiala in odpadkov, vrstah prodaje itd. (Pučko, 2006, str. 113).

5.1.1 Obseg in struktura po prodajnih trgih

Tabela 7 prikazuje dobiček pred amortizacijo podjetja (v nadaljevanju EBITDA) po trgih, kjer je prisotno. Leta 2017 je podjetje največ dobička ustvarilo na domačem trgu, predstavljal je kar 67 % celotnega dobička oz. 106.932.000 EUR. Trg JV Evrope je predstavljal 21 % delež z dobrimi 33.516.000 EUR, trg Evrope pa 12 % z 19.152.000 EUR.

Tabela 7: Obseg (v EUR) in struktura (v %) po prodajnih trgih podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Trg Slovenije	106.932.000	67	128.625.000	75	115.935.000	59	120,29	90,13
Trg JV Evrope	33.516.000	21	37.730.000	22	72.705.000	37	112,57	192,70
Trg Evrope	19.152.000	12	5.145.000	3	7.860.000	4	26,86	152,77
SKUPAJ	159.600.000	100	171.500.000	100	196.500.000	100	107,46	114,58

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Leta 2018 je podjetje ponovno ustvarilo največ dobička na domačem trgu, delež tega dobička je znašal kar 75 %. Dobiček se je povišal tudi na trgu JV Evrope, in sicer za 12 %. Tudi leta 2019 je z 115.935.000 EUR domači trg predstavljal glavnino dobička, vendar se je znižal za 10 %. Izjemno dobičkonosen je bil trg JV Evrope. Znašal je 72.705.000 EUR, tako da se je povišal za kar 92 %.

5.1.2 Obseg in struktura po vrsti storitev

V tabeli 8 so prikazane dejavnostmi, s katerimi je podjetje ustvarilo dobiček pred amortizacijo (v nadaljevanju EBITDA). V letu 2019 je EBITDA skupine Petrol znašala 159.600.000 EUR, od tega so s 105.336.000 EUR predstavljali prihodki od prodaje naftnih derivatov. 20 % oz. 31.920.000 EUR je predstavljal dobiček iz naslova prodaje trgovskega blaga in povezanih storitev. Energetske in okoljske rešitve so predstavljele 8 % vseh

prihodkov oz. 12.768.000 EUR, prodaja utekočinjenega naftnega plina (v nadaljevanju UNP) in ostalih energentov je predstavljala 6 % delež dobička. Leta 2018 je EBITDA znašala 171.500.000 EUR. Prodaja naftnih derivatov je z 60 % deležem znašala 102.900.000 EUR. EBITDA pri prodaji trgovskega blaga in povezanih storitev se je povečala za 18 %, na 37.730.000 EUR. Energetske in okoljske rešitve so rezultat izboljšale za kar 60 %. Skoraj 30 % upad so zabeležili pri prodaji UNP in ostalih energentov. Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije je ustvarila dobiček v višini 3.430.000 EUR. Leto 2019 je bilo za podjetje zelo donosno, saj so rezultat EBITDA povečali za kar 14 %, na 196.500.000 EUR. Ponovno je dobiček pri prodaji naftnih derivatov z 58 % oz. 113.970.000 EUR predstavljal najvišji delež celotnega dobička. Prodaja trgovskega blaga in povezanih storitev je padla za slabih 7 %, na 35.370.000 EUR. Tako energetske in okoljske rešitve kot tudi prodaja UNP in ostalih energentov so beležile rast. Energetske in okoljske rešitve so porasle za 24 %, na 25.545.000 EUR, prodaja UNP in ostalih energentov so pa kar 157 %, na 17.685.000 EUR. Proizvodnja električne energije (v nadaljevanju EE) iz obnovljivih virov energije (v nadaljevanju OVE) je z 2 % deležem zrasla za 14 %, na 3.930.000 EUR.

Tabela 8: Obseg (v EUR) in struktura (v %) po vrsti storitev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Prodaja naftnih derivatov	105.336.000	66	102.900.000	60	113.970.000	58	97,69	110,76
Prodaja trgovskega blaga in povezanih storitev	31.920.000	20	37.730.000	22	35.370.000	18	118,20	93,75
Energetske in okoljske rešitve	12.768.000	8	20.580.000	12	25.545.000	13	161,18	124,13
Prodaja UNP in ostalih energentov	9.576.000	6	6.860.000	4	17.685.000	9	71,64	257,80
Proizvodnja EE iz OVE	-	-	3.430.000	2	3.930.000	2	-	114,58
SKUPAJ	159.600.000	100	171.500.000	100	196.500.000	100	107,46	114,58

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

5.2 Analiza financiranja

Kapital podjetju predstavlja finančno moč. Kapital podjetja kot premoženje pomeni lastniku finančno naložbo, kot vir financiranja pa je lastni kapital podjetja, ki poleg dolgov torej pomeni vire za financiranje sredstev podjetja. Kapitalsko ustrezno podjetje je tisto podjetje, ki razpolaga z dovolj kapitala, da lahko normalno opravlja dejavnost glede na vrsto in obseg poslov (Glavina & Peterlin, 2007, str. 39). Financiranje v ekonomiki podjetja velja za eno od faz poslovnega procesa, ki ima drugačno naravo kot na primer nabava, proizvodnja ali prodaja. Financiranje namreč deli proces, ki je na nek način prisoten pri odvijanju vseh

drugih delnih procesov v podjetju. Pravijo, da napaja vse druge delne procese s potrebnimi finančnimi sredstvi in da se v financiranju na nek način odraža celota poslovanja podjetja. Posledično moramo vzroke za problemske položaje, ki jih želimo ugotavljati na področju financiranja, poiskati v okviru celotnega poslovnega procesa (Pučko, 2006, str. 128–129). Eden izmed predpogojev za učinkovito in uspešno poslovanje podjetja so finančna sredstva. Imajo prav posebno mesto med materialnimi in nematerialnimi sredstvi, saj velikokrat prevajamo druge oblike sredstev v finančno obliko. Finančna oblika sredstev tudi prevlada v vrednotenju uspešnosti podjetja in okolja, v katerem je (Tavčar, 2006, str. 352).

5.2.1 Stopnja kapitalizacije

Obveznosti do virov sredstev v splošnem delimo na kapital in dolgove. Kapital je obveznost podjetja do lastnikov (praviloma nima zapadlosti), dolgovi pa so obveznost podjetja, z izjemo kapitala, ki ga mora podjetje v določenem roku vrniti oziroma poravnati v denarju. Igličar, Hočevar in Zaman Groff (2013, str. 141) opredeljujejo obveznost do virov sredstev kot gospodarsko kategorijo, ki nakazuje, kako podjetje financira sredstva, ali od koga je pridobilo sredstva za financiranje svojega poslovanja. V skupino virov sredstev sodijo fizične in pravne osebe, ki so podjetju s svojimi finančnimi naložbami/dobavami omogočile pridobitev sredstev.

Tabela 9: Stopnja kapitalizacije (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Stopnja kapitalizacije	36 %	39 %	39 %	106,66	101,40

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Tabela 9 nam prikazuje stopnjo kapitalizacije podjetja, izračun pa je v tabeli, ki se nahaja v prilogi 17. Podjetje Petrol je leta 2017 svoja sredstva financiral s kapitalom v obsegu 36 %. Leta 2018 in 2019 pa je kapital celotnih sredstev predstavljal 39 % delež. Leta 2018 so se sredstva povišala za 11 %, znašala so 1.522.705.700 EUR. Kapital je istega leta znašal 592.442.015 EUR. Leta 2019 pri sredstvih in kapitalu ni bilo večjih sprememb. Panožni kazalniki v vseh proučevanih obdobjih kažejo financiranje sredstev s kapitalom v višini 46 %.

5.2.2 Razmerje med sredstvi in viri financiranja

Odstotek oz. delež kapitala med obveznostmi do virov sredstev lahko imenujemo tudi delež kapitala v financiranju. Večja, kot je vrednost kazalnika, večji je delež kapitala med celotnimi obveznostmi do virov sredstev. Večji delež kapitala v podjetju običajno predstavlja manjše tveganje za težave podjetja s plačilno sposobnostjo oz. vračanje posojil.

Kapital namreč nima zapadlosti, dokler podjetje zaposluje (Hočevar & Igličar, 2011, str. 260).

V tabeli 10 je razvidna stopnja zadolženosti podjetja, v prilogi 18 pa je prikazan njen izračun. Podjetje Petrol je leta 2017 svoja sredstva financiral s tujimi viri v višini 61 %. Leta 2018 se je stopnja zadolženosti znižala za dobre 4 %, stopnja zadolženosti je znašala 58 %. Na rezultat je vplivalo povečanje sredstev, povišala so se za 11 %. Dolg se je v istem obdobju povišal relativno manj, in sicer za slabih 7 %. Leta 2019 se je stopnja zadolženosti ponovno znižala, znašala je 56 %. Dolg se je zmanjšal za slaba 2 %, kar je tudi vplivalo na stopnjo zadolženosti. Stopnja zadolženosti v panogi je bila leta 2017 51 %, leta 2018 je bila 52 %, v zadnjem proučevanem obdobju pa 51 %.

Tabela 10: Stopnja zadolženosti (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Stopnja zadolženosti	61 %	58 %	56 %	95,74	97,30

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

5.2.3 Plačilna sposobnost

Hočevar in Igličar (2011, str. 268–269) opredeljujeta kratkoročni koeficient kot kazalnik razmerja med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. V primeru da je vrednost koeficienta večja, bo manjša verjetnost za plačilno nesposobnost. Pri razlagi in uporabi kazalnika je potrebno biti previden, saj ne smemo kar trditi, da se je na primer plačilna sposobnost podjetja povečala, če se je povečala tudi vrednost kazalnika. Avtorja namreč poudarjata, da so v števcu kazalnika vključena celotna kratkoročna sredstva podjetja. Z denarnimi sredstvi bo podjetje lažje poravnalo svoje obveznosti, kot na primer z zalogami, kar je razumljivo. Poslovodstvo lahko izboljša vrednost izračunanega koeficienta (če je bil večji od 1). To stori tako, da na koncu leta poravnava del kratkoročnih obveznosti. Posledično se zmanjšata imenovalec in števec, vseeno pa se poveča celotna vrednost kazalnika (Hočevar & Igličar, 2011, str. 268–269).

Poleg kratkoročnega koeficienta imamo tudi pospešeni koeficient. Ta kaže razmerje med kratkoročnimi obveznostmi in kratkoročnimi sredstvi, iz kratkoročnih sredstev pa so izločene zaloge. Pospešeni koeficient je v primerjavi s kratkoročnim boljše merilo plačilne sposobnosti, saj v števcu vsebuje kategorije, ki so bodisi denarna ali kratkoročna sredstva blizu denarja. Vrednost omenjenega koeficienta se spreminja po posameznih panogah. V večini analiz se kot ugoden interpretira pospešeni koeficient, večji od 1 (Hočevar & Igličar, 2011, str. 269). Hitri koeficient je namreč še bolj konservativen kazalnik plačilne sposobnosti. Vanj so vključena najbolj likvidna sredstva. Hitri koeficient kaže, kolikšna je plačilna sposobnost na zelo kratek rok. Hočevar in Igličar (2011, str. 269) razložita, da je

vrednost kazalnika običajno manjša od 1, saj kratkoročne obveznosti zapadejo v plačilu do enega leta. Posledično ne bi bilo smiselno, da ima podjetje toliko najlikvidnejših sredstev med kratkoročnimi sredstvi.

Tabela 11 prikazuje rezultate kazalnikov likvidnosti oz. plačilne sposobnosti. Tabela v prilogi 19 pa nam razkrije celoten postopek izračuna. Leta 2017 je kratkoročni (v nadaljevanju KR) koeficient likvidnosti znašal 0,91, leta 2018 pa 0,71. Leta 2018 se je koeficient znižal za 21 %, ker so se kratkoročne obveznosti povešale za 48 % oz. za slabih 248 mio EUR v primerjavi s kratkoročnimi sredstvi, ki so se pa povešala za samo 16 %. Leta 2019 je KR koeficient likvidnosti zrasel za 22 %, na 0,87. KR koeficient likvidnosti v panogi je leta 2017 znašal 1,05 %, v naslednjem letu 1,30 %, leta 2019 pa 1,29 %. Vrednost pospešenega koeficienta je leta 2017 znašala 0,67, leta 2018 pa 0,58. Indeks vrednosti 2018/2017 znaša 85,64, kar predstavlja 14 % znižanje vrednosti. Leta 2019 je vrednost porasla za 10 %, pospešeni koeficient pa je znašal 0,64. Leta 2017 je omenjeni koeficient v panogi torej znašal 0,89, leta 2018 je znašal 1,06, leta 2019 pa 1,06. Hitri koeficient se je iz leta v leto zniževal za približno enako vrednost. Leta 2017 je hitri koeficient znašal 0,05, leta 2018 0,04, leta 2019 pa 0,03. Vrednost se je v obeh letih znižala za slabih 19 %. Leta 2017 je hitri koeficient likvidnosti v panogi znašal 0,04, kar je enako kot leta 2019. Leta 2018 pa je znašal 0,06.

Tabela 11: Plačilna sposobnost podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
KR koeficient likvidnosti	0,91	0,71	0,87	78,31	122,00
Pospešeni koeficient	0,67	0,58	0,64	85,64	110,10
Hitri koeficient likvidnosti	0,05	0,04	0,03	81,39	83,11

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

5.2.4 Finančna stabilnost

Osnova za ugotavljanje finančne stabilnosti podjetja je bilanca dolgoročnih vezanih sredstev in virov sredstev. Pučko (2006, str. 140) poudarja, da mora biti vrednost količnika finančne stabilnosti okrog 1, če želi podjetje finančno stabilno poslovati. Ta kazalec je torej samostojni kazalec. V primeru da je vrednost tega količnika pod 1, bo podjetje z veliko verjetnostjo imelo težave pri ohranjanju svoje likvidnosti. Razlog težav se skriva v dolgoročno vezanih sredstvih, ki jih financira z dolgoročnimi viri. Pomembno je, da količnik ne preseže vrednosti 1. V primeru, da jo presega, pomeni, da ima podjetje prevelike dolgoročne vire sredstev, kar je praviloma nesmotrno. Vzroke nesmotrnosti je potrebno iskati v preveliki angažiranosti lastnih virov, kar onemogoča podjetju izkoriščati finančni vzvod. Vse posledično vpliva na nižjo donosnost kapitala in tudi na to, da so dolgoročni viri

sredstev praviloma dražji od kratkoročnih virov. Več kot ima podjetje dolgoročnih virov sredstev, bolj je stabilno (Kovač & Rozman, 2012, str. 470).

V tabeli 12 je prikazan izračun dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev (v nadaljevanju DPDS), tabela v prilogi 20 pa njen izračun. Kazalnik DPDS je leta 2017 in 2019 znašal nekaj manj kot 1 – leta 2017 0,96, leta 2019 pa 0,93. Velik odklon lahko opazimo leta 2018, saj je kazalnik znašal 0,8. Na vrednosti kazalnika so močno vplivale dolgoročne finančne in poslovne obveznosti saj so leta 2018 znižale za kar dobrih 60 %. Podjetje ima konservativno finančno politiko in s tem ohranja finančno stabilnost. Panožni DPDS je leta 2017 znašal 1,06, v naslednjem letu 1,20, v zadnjem proučevanem letu pa 1,17.

Tabela 12: Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev (DPDS) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
DPDS	0,96	0,80	0,93	83,24	116,73

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Tabela 13 prikazuje kapitalsko pokritost osnovnih sredstev (v nadaljevanju KPOS), tabela v prilogi 21 pa celoten izračun. Kazalnik KPOS je leta 2017 znašal 1,54 in kaže, da so bila osnovna sredstva v celoti krita s kapitalom. Vrednost kazalnika pa se je leta 2018 v primerjavi z letom 2017 povečala za slabe 3 %. Leta 2019 pa se je vrednost kazalnika vrnila na raven leta 2017; znašala je 1,55. V primeru večjih gospodarskega nihanj ali drugih izrednih dogodkov podjetje ne bo imelo težav s kapitalsko ustreznostjo. Leta 2017 je KPOS v panogi znašal 1,89, leto kasneje 1,85, leta 2019 le 1,73.

Tabela 13: Kapitalska pokritost osnovnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Kapitalska pokritost osnovnih sredstev	1,54	1,59	1,55	102,76	97,68

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

6 UGOTOVLJENE PREDNOSTI IN SLABOSTI V POSLOVANJU PODJETJA TER PREDLOGI IZBOLJŠAV

Podjetje Petrol je od svoje ustanovitve do sedaj postalo ena izmed večjih slovenskih družb in se po prihodkih nahaja na samem slovenskem vrhu. Trenutno ima v Sloveniji zelo močno tržno pozicijo, saj glede na število bencinskih servisov zavzema 56 % tržni delež. Veliko prednost predstavljajo strateške lokacije le-teh, saj pokrivajo skoraj celoten slovenski avtocestni križ in večino obmejnih mest.

Poslovni prihodki so se leta 2017 in 2018 povečevali, medtem ko so leta 2019 padli za 20 %. Enako je bilo pri prihodkih. Od leta 2017 do 2018 so se povečali za dobrih 10 %, nato pa so se leta 2019 zmanjšali za 20 %. Pri analizi poslovnega izida je bilo ugotovljeno, da je podjetje leta 2017 dobro poslovalo, v naslednjem letu rezultat še izboljšali za kar 44 %, leta 2019 pa je poslovni izid upadel za slabih 40 %. Produktivnost je bila v leta 2017 in 2018 na zelo visoki ravni, saj so prihodki na zaposlenega znašali skoraj 1,5 mio EUR. Leta 2019 pa je produktivnost padla za 25 % in prihodki na zaposlenega so znašali dober 1,1 mio EUR.

Vsi kazalniki rentabilnosti kažejo na zelo uspešno poslovanje v letu 2017. V letu 2018 pa so kazalniki dosegali še višje številke. ROA je zrasel za dobrih 45 %, ROE in ROI pa za okoli 35 %. Naslednje poslovno leto pa so se rezultati pri teh treh kazalnikih rentabilnosti znižali za dobrih 40 %. Podjetje je pri vseh treh kazalnikih rentabilnosti poslovalo bolje kot povprečje podjetij v panogi. Pri analizi ekonomičnosti ugotovimo, da je podjetje v vseh treh poslovnih letih enakomerno poslovalo. Pomembno je, da je podjetje tudi leta 2019 kljub upadu prihodkov beležilo enak upad odhodkov. Enako so se gibali tudi rezultati v panogi.

Celotna sredstva so od leta 2017 do leta 2018 povišala za dobrih 10 %, leta 2019 pa so ohranila približno enako vrednost. Razmerje dolgoročnih in kratkoročnih sredstev je bilo prvi dve leti približno enako, tj. 65 % dolgoročnih in 35 % kratkoročnih sredstev. Naslednje leto se je razmerje spremenilo, in sicer na grobih 70 % dolgoročnih in 30 % kratkoročnih sredstev. Pri dolgoročnih sredstvih so s 40 % najvišji delež predstavljala opredmetena osnovna sredstva in dolgoročne finančne naložbe. Najvišji delež kratkoročnih sredstev so predstavljale kratkoročne poslovne terjatve, ki so v vseh treh poslovnih letih znašale približno 70 %, sledile so jim zaloge z 20 % deležem. Podjetje je v letih 2017 in 2018 svoja obratna sredstva obrnilo 8-krat in pol, kar pomeni, da so bila obratna sredstva v teh dveh obdobjih vezana okoli 43 dni. V naslednjem poslovnem letu pa so bila sredstva vezana dobrih 53 dni oziroma so se obrnila samo 7-krat.

Število zaposlenih se je iz leta v leto povečevalo. Leta 2018 so je število zaposlenih povišalo za 12%, v naslednjem letu pa za 5 %. Zaposlenih z višjo izobrazbo je bilo vsako leto več. Iz raziskave, ki jo podjetje izvaja na vsaki dve leti, lahko razberemo, da so bile organizacijska klima, zadovoljstvo in zavzetost na visoki ravni. Leta 2019 pa se je na vseh področjih rezultat poslabšal za okoli 10 %, vendar je še vedno ostal na zadovoljivi ravni.

Najvišjo porabo končne energije v Sloveniji s 40 % predstavlja promet, sledi ji industrija z 27 % porabo. Gospodinjstvo porabi 22 % končne energije, ostala raba energije pa predstavlja 11 % (Česen & Petelin Visočnik, 2021). Poleg prodaje naftnih derivatov ima zelo razvejano ponudbo različnih celovitih energetskih rešitev in storitev, kot so sončne elektrarne in polnilnice za električna vozila, toplotne črpalke ter tehnološko dovršene plinske kotlovnice. Večino storitev je mogoče nadzirati in upravljati preko mobilnih aplikacij. Iz slednjega lahko razberemo, da podjetje s svojimi trajnostnimi rešitvami in storitvami pokriva vse tri pomembne segmente, ki temeljijo na končni porabi energije.

Iz analize prodaje je razvidno, da je primarni trg podjetja Slovenija. Iz leta v leto krepi prisotnost in svoj vpliv na trgu jugovzhodne Evrope. Na trgu jugovzhodne Evrope povečuje tako prihodke kot dobiček. Prisotnost na trgu EU pa počasi zmanjšuje. Primarna dejavnost podjetja ostaja prodaja naftnih derivatov. Sledi mu prodaja trgovskega blaga in povezanih storitev. Pri storitvah, kot so energetske in okoljske rešitve, prodaja energentov (UNP in ostali) ter električne energije iz obnovljivih virov energije, vsako leto ustvari več dobička pred amortizacijo.

Leta 2017 je stopnja kapitalizacije znašala 36 %, v letih 2018 in 2019 pa 39 %. V vseh treh letih je podjetje s kapitalom pokrivalo dobro tretjino sredstev. Z dolgom pa so leta 2017 financirala sredstva v višini 61 %, v naslednjem letu v višini 58 %, v zadnjem letu le še v višini 56 %. Opazimo, da se zadolženost podjetja postopoma zmanjšuje. Plačilna sposobnost je bila v primerjavi s panogo nekoliko slabša. Podjetje pri kratkoročnem koeficientu ni doseglo priporočene vrednosti, ki znaša okrog 1. V panogi so pri omenjenem kazalniku dosegli priporočeno vrednost. Podjetje je tudi pri pospešenem koeficientu v primerjavi s panogo dosegalo slabše rezultate. Podjetje je bilo v analiziranih obdobjih finančno stabilno in z dolgoročnega vidika plačilno sposobno. Kazalnik dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev je dosegel priporočljive vrednosti v letih 2017 in 2019, v poslovnem letu 2018 pa je bilo zaznati rahlo odstopanje. Kapitalska pokritost osnovnih sredstev je bila v vseh treh letih ustrezna, saj so bila vsa osnovna sredstva v celoti krita s kapitalom.

SKLEP

Makroekonomske razmere narekujejo k zelo drastičnim spremembam glede izpusta emisij toplogrednih plinov do leta 2030. Podjetje Petrol kot največje energetske podjetje v Sloveniji sledi sodobnim trendom. Strategija podjetja je skladna z zunanjim okoljem. Evropska unija se zavezuje k čimprejšnjemu zmanjšanju izpustov CO₂, tudi družba je vedno bolj ozaveščena o zeleni energiji in prihodnosti našega sveta. Tukaj je podjetje prepoznalo priložnost in je v svoje strateških dokumentih opredelilo, v katera področja in trge bo investiralo. V prilogi 5 opazimo, da podjetje vsako leto povečuje investicije v energetske in okoljske sisteme ter prodajo na trge jugovzhodne Evrope. Leta 2019 pa je pričelo z investirati tudi v mobilnost in proizvodnjo električne energije in obnovljivih virov energije. Iz tabele 8 je razvidno, da je visok delež dobička pred amortizacijo še vedno ustvarjen na slovenskem trgu, vendar se dobiček pred amortizacijo, ustvarjen na trgu jugovzhodne Evrope, iz leta v leto povečuje (leta 2019 je zrasel za skoraj 100 %).

Strategija je skladna tudi z viri, sposobnostmi in znanjem podjetja. Infrastruktura, blagovna znamka in finančni viri predstavljajo ključno in strateško prednost podjetja, kar omogoča dobro izvajanje strategije. Iz računovodskih izkazov je razvidno, da je podjetje v primerjavi s panogo v skoraj vseh segmentih enako oz. boljše. Strategija podjetja se skladno z dokumentom zavezuje, da bo še izboljšalo odnose z zaposlenimi, jih spodbujalo za prevzem

večje odgovornosti za izboljšanje njihovega delovanja. Število zaposlenih se vsako leto povečuje, povprečna stopnja izobrazbe je vsako leto višja. Zadovoljstvo, motivacija in organizacijska klima dosegajo nadpovprečne vrednosti. Strategija je s tem prilagojena osnovnim značilnostim podjetja. Strategija podjetja je fleksibilna, saj je zasnovana tako, da se enostavno prilagodi razmeram na trgu in še vedno nadaljuje z uspešnim poslovanjem. Poslanstvo podjetja navaja, da *skupaj ustvarjajo nizkoogljično prihodnost* in s tem jasno kaže, kakšen je njegov dolgoročni namen. Vizija ki se glasi: »*Postati želimo integriran partner v energetske tranziciji z odlično uporabniško izkušnjo,*« sledi strategiji. Petrol je diverzificirano podjetje. Storitve, ki jih ponuja, so v povezanih panogah. Razvija povezave med strateškimi poslovnimi enotami, omogoča, da se storitve med seboj dopolnjujejo in delujejo kot eno ter s tem ustvarja celovite rešitve za končnega porabnika. Močan tržni in finančni položaj prinašata podjetju konkurenčno prednost ter s tem omogočata izvajanje strategije skladno z gibanjem trga in s povpraševanjem po njihovih storitvah. Iz razbranega je razvidno, da je planirana pot prava, s poslovnimi rezultati pa potrjuje, da gre uresničevanje strategije po planirani poti.

Iz zgoraj navedenih podatkov sklepam, da podjetje s svojim poslovanjem zasleduje strateške cilje in s tem uspešno uresničuje svoje poslanstvo in vizijo. Na podlagi računovodskih izkazov bilanc in izidov poslovanja, analiz različnih vrst kazalnikov in drugih analiz sklepam, da je podjetje Petrol poslovalo zelo uspešno ter je na zelo dobri poti, da prevzame vodilno vlogo v energetske tranziciji v Sloveniji, s celovitimi storitvami pa zagotovi odlično uporabniško izkušnjo končnim uporabnikom.

VIRI IN LITERATURA

1. Bragg, S. M. (2015). *Accounting for Inventory*. Centennial: AccountingTools.
2. Česen, M. & Petelin Visočnik, B. (2021, 30. marec). Raba končne energije po sektorjih. *ARSO.GOV.SI*. Pridobljeno 7. junij 2021 iz <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/raba-koncne-energije-po-sektorjih-5>
3. Gabčanová, I. (2011). The employees – the most important asset in the organizations. *Human Resources Management and Ergonomics*, 5(1), 30–33.
4. Hoque, Z. (2003). Total quality management and the balanced scorecard approach: a critical analysis of their potential relationships and directions for research. *Critical Perspectives on Accounting*, 14(5), 553–566.
5. Igličar, A., Hočevar, M. & Groff Zaman, M. (2013). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
6. Igličar, A., & Hočevar, M. (2006). *Računovodstvo za managerje*. Gospodarski vestnik.
7. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence (2017). *Raziskava trga pogonskih goriv*. Pridobljeno 9. junij 2021 iz http://www.varstvokonkurence.si/fileadmin/varstvo-konkurence.si/pageuploads/Raziskave/Porocilo_o_raziskavi_trga_pogonskih_goriv_-_nezaupna__AVK__2017_.pdf

8. Kádárová, J., Durkáčová, M., & Kalafusová, L. (2014). Innovative approaches to the modification of BSC model. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 143, 168–173.
9. Kalender, Z. T., & Vayvay, Ö. (2016). The fifth pillar of the balanced scorecard: Sustainability. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 235, 76–83.
10. Kaplan, S. R. & Norton, P. D. (2000). Uravnoteženi sistem kazalnikov: The balanced Scorecard. *Gospodarski Vestnik: Ljubljana*.
11. Kovač, J. & Rozman, R. (2012). *Management*. Ljubljana: GV Založba.
12. Mahy, B., Rycx, F., & Vermeulen, G. (2015). Educational mismatch and firm productivity: do skills, technology and uncertainty matter? *De Economist*, 163(2), 233–262.
13. Mihalič, R. (2008). *Povečajmo zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih: praktični nasveti, metodologija, interni akt in model usposabljanja za upravljanje in merjenje zadovoljstva in pripadnosti zaposlenih, z ukrepi za večje zadovoljstvo pri delu in pripadnost organizaciji*. Škofja Loka: Mihalič in Partner d. n. o.
14. Petrol. (2020a). *O Petrolu d. d. Ljubljana*. Pridobljeno 1. junij 2021 iz <https://www.petrol.si/>
15. Petrol, Slovenska energetska družba, d. d., Ljubljana (2020b). *Letno poročilo 2019*. Pridobljeno 1. junij 2021 iz <https://www.petrol.eu/sl/za-vlagatelje/porocila>
16. Petrol, Slovenska energetska družba, d. d., Ljubljana (2019). *Letno poročilo Petrol 2018*. Pridobljeno 1. junij 2021 iz <https://www.petrol.eu/sl/za-vlagatelje/porocila>
17. Petrol, Slovenska energetska družba, d. d., Ljubljana (2018). *Letno poročilo Petrol 2017*. Pridobljeno 11. junij 2021 iz <https://www.petrol.eu/sl/za-vlagatelje/porocila>
18. Peterlin, J. & Glavina, P. (2007). *Finance za poslovneže: Rasti, biti finančno uspešen in hkrati zniževati dolgove, ni lahko je pa mogoče*. Ljubljana, Časnik Finance.
19. Pevcin, P. (2011). *Ekonomika javnih podjetij in zavodov*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
20. Pučko, D. (2006). *Analiza poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
21. Rodríguez-Rodríguez, R., Alfaro-Saiz, J. J., & Carot, J. M. (2020). A dynamic supply chain BSC-based methodology to improve operations efficiency. *Computers in Industry*, 122, 103294.
22. Rowlatt, J. (2021, 1. junij). Why electric cars will take over sooner than you think. *BBC.com*. Pridobljeno 28. junij 2021 iz <https://www.bbc.com/news/business-57253947>
23. Slovenski računovodski standardi. (2016). *Uradni list RS*, št. 95/15, 74/16 popr., 23/17, 57/18 in 81/18.
24. Svet Evropske unije (2021, 28. junij). Najnovejši ukrepi politike EU na področju podnebnih sprememb. Pridobljeno 7. junij 2021 iz <https://www.consilium.europa.eu/sl/policies/climate-change/eu-climate-action/>
25. Tavčar, M. I. (2006). *Management in organizacija: sinteza konceptov organizacije kot instrumenta in kot skupnosti interesov*. Koper: Fakulteta za management.
26. University of Oxford (2019, 24. oktober). *Happy workers are 13% more productive*. Pridobljeno 7. junij 2021 iz <https://www.ox.ac.uk/news/2019-10-24-happy-workers-are-13-more-productive>

PRILOGE

Priloga 1: Bilanca stanja (v EUR) za podjetje Petrol v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (nominalno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2016	2017	2018	2019
Sredstva	1.315.557.777	1.323.825.036	1.495.781.631	1.525.657.491
Dolgoročna sredstva	858.824.991	851.493.181	927.976.305	1.023.675.797
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	147.995.289	153.693.903	161.073.945	198.329.848
Opredmetena osnovna sredstva	306.804.517	312.657.480	366.662.451	388.231.331
Naložbene nepremičnine	17.375.331	16.211.085	16.845.651	16.364.192
Dolgoročne finančne naložbe	374.570.725	360.223.235	370.108.367	405.513.465
Dolgoročne poslovne terjatve	643.851	3.239.145	6.715.315	8.368.720
Odložene terjatve za davke	11.435.278	5.468.333	6.570.576	6.868.241
Kratkoročna sredstva	445.561.816	451.113.573	531.971.560	476.288.664
Zaloge	95.494.787	117.265.435	101.436.745	128.429.794
Kratkoročne finančne naložbe	20.239.385	16.680.339	12.832.392	7.242.121
Kratkoročne poslovne terjatve	317.169.921	293.516.557	388.715.450	322.936.647
Denarna sredstva	12.657.723	23.651.242	28.986.973	17.680.102
Kratkoročne AČR	11.170.970	21.218.282	35.833.766	25.693.030
Obveznosti do virov sredstev	1.315.557.777	1.323.825.036	1.495.781.631	1.525.657.491
Kapital	447.670.296	482.912.133	581.966.616	601.903.013
Vpoklicani kapital	52.240.977	52.240.977	52.240.977	52.240.977
Kapitalske rezerve	80.991.385	80.991.385	80.991.385	80.991.385
Rezerve iz dobička	292.601.845	278.416.935	359.533.691	402.954.020
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	0	39.126.338	38.904.445	35.592.017
Čisti poslovni izid poslovnega leta	21.836.089	32.136.498	50.296.118	30.124.614
Rezervacije in dolgoročne PČR	13.520.000	26.549.126	36.531.357	37.790.714
Rezervacije	9.012.249	20.220.368	21.438.673	17.326.860
Dolgoročne PČR	4.507.751	6.328.758	15.092.684	20.463.854
Dolgoročne obveznosti	252.788.525	307.203.438	122.318.458	314.226.826
Dolgoročne finančne obveznosti	251.865.143	306.280.056	121.460.476	313.434.244
Dolgoročne poslovne obveznosti	923.382	923.382	857.982	792.582
Kratkoročne obveznosti	590.640.352	495.174.437	745.686.432	547.239.911
Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0	0
Kratkoročne finančne obveznosti	188.137.220	134.723.206	302.739.319	107.721.532
Kratkoročne poslovne obveznosti	402.503.132	360.451.231	442.947.113	439.518.379
Kratkoročne PČR	10.938.604	11.985.902	9.278.768	24.497.027
Zunajbilančne obveznosti	0	0	0	0

VIR: Petrol d. d. (2017, 2018 in 2019).

**Priloga 2: Bilanca stanja (v EUR) za podjetje Petrol v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (realno).
Bazno leto je 2019.**

Kategorije	2016	2017	2018	2019
Sredstva	1.381.072.928	1.366.521.041	1.522.705.700	1.525.657.491
Dolgoročna sredstva	901.594.719	878.955.539	944.679.878	1.023.675.797
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	155.365.496	158.650.839	163.973.276	198.329.848
Opredmetena osnovna sredstva	322.083.469	322.741.309	373.262.375	388.231.331
Naložbene nepremičnine	18.240.627	16.733.925	17.148.873	16.364.192
Dolgoročne finančne naložbe	393.224.453	371.841.155	376.770.318	405.513.465
Dolgoročne poslovne terjatve	675.915	3.343.614	6.836.191	8.368.720
Odložene terjatve za davek	12.004.758	5.644.698	6.688.846	6.868.241
Kratkoročna sredstva	467.750.921	465.662.888	541.547.048	476.288.664
Zaloge	100.250.455	121.047.480	103.262.606	128.429.794
Kratkoročne finančne naložbe	21.247.312	17.218.313	13.063.375	7.242.121
Kratkoročne poslovne terjatve	332.965.073	302.983.053	395.712.328	322.936.647
Denarna sredstva	13.288.081	24.414.042	29.508.739	17.680.102
Kratkoročne AČR	11.727.287	21.902.614	36.478.774	25.693.030
Obveznosti do virov sredstev	1.381.072.928	1.366.521.041	1.522.705.700	1.525.657.491
Kapital	469.964.404	498.487.015	592.442.015	601.903.013
Vpoklicani kapital	54.842.592	53.925.853	53.181.315	52.240.977
Kapitalske rezerve	85.024.779	83.603.519	82.449.230	80.991.385
Rezerve iz dobička	307.173.500	287.396.438	366.005.297	402.954.020
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-	40.388.241	39.604.725	35.592.017
Čisti poslovni izid poslovnega leta	22.923.532	33.172.964	51.201.448	30.124.614
Rezervacije in dolgoročne PČR	14.193.300	27.405.388	37.188.921	37.790.714
Rezervacije	9.461.062	20.872.515	21.824.569	17.326.860
Dolgoročne PČR	4.732.238	6.532.873	15.364.352	20.463.854
Dolgoročne obveznosti	265.377.465	317.111.363	124.520.190	314.226.826
Dolgoročne finančne obveznosti	264.408.099	316.158.200	123.646.765	313.434.244
Dolgoročne poslovne obveznosti	969.367	953.163	873.426	792.582
Kratkoročne obveznosti	620.054.409	511.144.803	759.108.788	547.239.911
Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	-	-	-	0
Kratkoročne finančne obveznosti	197.506.507	139.068.299	308.188.627	107.721.532
Kratkoročne poslovne obveznosti	422.547.902	372.076.504	450.920.161	439.518.379
Kratkoročne PČR	11.483.350	12.372.471	9.445.786	24.497.027
Zunajbilančne obveznosti	-	-	-	0

Vir: Petrol d. d. (2017, 2018, 2019 in 2020b).

Priloga 3: Izkaz poslovnega izida (v EUR) za podjetje Petrol v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (nominalno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2017	2018	2019
Poslovni prihodki	3.741.943.080	4.254.197.946	3.532.850.898
Čisti prihodki od prodaje	3.738.403.594	4.251.172.640	3.532.850.898
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	2.383.118.589	2.593.953.383	1.702.230.428
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	1.355.285.005	1.657.219.257	1.830.620.470
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami,...)	3.539.486	3.025.306	-
Drugi poslovni prihodki	3.539.486	3.025.306	-
Kosmati donos od poslovanja	3.741.943.080	4.254.197.946	3.532.850.898
Poslovni odhodki	3.651.579.709	4.160.207.724	3.451.881.573
Stroški blaga, materiala in storitev	3.545.713.950	4.048.617.397	3.329.942.138
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	3.437.030.373	3.927.409.983	3.209.329.495
Stroški storitev	108.683.577	121.207.414	120.612.643
Stroški dela	53.104.848	66.725.142	75.315.402
Stroški plač	39.425.238	50.210.008	55.832.036
Stroški pokojninskih zavarovanj	3.852.869	4.568.125	5.205.484
Stroški drugih socialnih zavarovanj	2.925.498	3.674.784	4.118.297
Drugi stroški dela	6.901.243	8.272.225	10.159.585
Odpisi vrednosti	32.146.920	37.626.744	44.339.635
Amortizacija	32.146.920	37.626.744	44.339.635
Drugi poslovni odhodki	20.613.991	7.238.441	2.284.398
Dobiček/izgube iz poslovanja (EBIT)	90.363.371	93.990.222	80.969.325
Izid pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	122.510.291	131.616.966	125.308.960
Finančni prihodki	48.774.658	110.932.196	33.562.776
Finančni odhodki	59.843.966	88.215.179	38.192.420
Drugi prihodki	-	-	81.528.453
Drugi odhodki	-	-	84.596.594
Celotni prihodki	3.790.717.738	4.365.130.142	3.647.942.127
Celotni odhodki	3.711.423.675	4.248.422.903	3.574.670.587
Celotni poslovni izid	79.294.063	116.707.239	73.271.540
Skupaj davki	15.021.067	16.115.004	13.022.311
Davek iz dobička	9.043.911	16.723.150	12.692.493
Odloženi davki	5.977.156	-608.146	329.818
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	64.272.996	100.592.235	60.249.229
Poslovni izid iz poslovanja	90.363.371	93.990.222	80.969.325

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 4: Izkaz poslovnega izida (v EUR) za podjetje Petrol v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (realno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2017	2018	2019
Poslovni prihodki	3.866.445.010	4.322.265.113	3.532.850.898
Čisti prihodki od prodaje	3.862.787.758	4.319.191.402	3.532.850.898
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	2.462.409.711	2.635.456.637	1.702.230.428
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	1.400.378.048	1.683.734.765	1.830.620.470
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami,...)	3.657.252	3.073.711	-
Drugi poslovni prihodki	3.657.252	3.073.711	-
Kosmati donos od poslovanja	3.866.445.010	4.322.265.113	3.532.850.898
Poslovni odhodki	3.773.075.069	4.226.771.048	3.451.881.573
Stroški blaga, materiala in storitev	3.663.686.945	4.113.395.275	3.329.942.138
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	3.551.387.248	3.990.248.543	3.209.329.495
Stroški storitev	112.299.697	123.146.733	120.612.643
Stroški dela	54.871.753	67.792.744	75.315.402
Stroški plač	40.736.995	51.013.368	55.832.036
Stroški pokojninskih zavarovanj	3.981.062	4.641.215	5.205.484
Stroški drugih socialnih zavarovanj	3.022.835	3.733.581	4.118.297
Drugi stroški dela	7.130.861	8.404.581	10.159.585
Odpisi vrednosti	33.216.512	38.228.772	44.339.635
Amortizacija	33.216.512	38.228.772	44.339.635
Drugi poslovni odhodki	21.299.860	7.354.256	2.284.398
Dobiček/izgube iz poslovanja (EBIT)	93.369.941	95.494.066	80.969.325
Izid pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	126.586.453	133.722.837	125.308.960
Finančni prihodki	50.397.488	112.707.111	33.562.776
Finančni odhodki	61.835.094	89.626.622	38.192.420
Drugi prihodki	-	-	81.528.453
Drugi odhodki	-	-	84.596.594
Celotni prihodki	3.916.842.499	4.434.972.224	3.647.942.127
Celotni odhodki	3.834.910.164	4.316.397.669	3.574.670.587
Celotni poslovni izid	81.932.335	118.574.555	73.271.540
Skupaj davki	15.520.848	16.372.844	13.022.311
Davek iz dobička	9.344.820	16.990.720	12.692.493
Odloženi davki	6.176.028	- 617.876	329.818
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	66.411.487	102.201.711	60.249.229
Poslovni izid iz poslovanja	93.369.941	95.494.066	80.969.325

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 5: Obseg (v EUR) in struktura (v %) investicij podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Energetski in okoljski sistemi	28.760.000	40	29.444.000	34	36.076.000	29	102,38	122,52
Prodaja - slovenski trg	19.413.000	27	38.104.000	44	23.636.000	19	196,28	62,03
Prodaja - trgi JV Evrope	11.504.000	16	8.660.000	10	46.028.000	37	75,28	531,50
Mobilnost	-	-	-	-	6.220.000	5	-	-
Proizvodnja EE iz OVE	-	-	-	-	4.976.000	4	-	-
Ostalo	12.223.000	17	10.392.000	12	7.464.000	6	85,02	71,82
SKUPAJ	71.900.000	100	86.600.000	100	124.400.000	100	120,45	143,65

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 6: Obseg (v EUR) in struktura (v %) prihodkov podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Poslovni prihodki	3.866.445.010	98,71	4.322.265.113	97,46	3.532.850.898	96,85	111,8	81,74
Finančni prihodki	50.397.488	1,29	112.707.111	2,54	33.562.776	0,92	223,6	29,78
Drugi prihodki	-	-	-	-	81.528.453	2,23	0,00	0,00
Skupaj prihodki	3.916.842.499	100	4.434.972.224	100	3.647.942.127	100	113,2	82,25

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 7: Obseg (v EUR) in struktura (v %) odhodkov podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Poslovni odhodki	3.773.075.069	98,39	4.226.771.048	97,92	3.451.881.573	96,57	112,02	81,67
Finančni odhodki	61.835.094	1,61	89.626.622	2,08	38.192.420	1,07	144,94	42,61
Drugi odhodki	-	-	-	-	84.596.594	2,37	-	-
Skupaj odhodki	3.834.910.164	100	4.316.397.669	100,00	3.574.670.587	100	112,56	82,82

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 8: Poslovnega izid (v EUR) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
Poslovni prihodki	3.866.445.010	4.322.265.113	3.532.850.898	111,79	81,74
Poslovni odhodki	3.773.075.069	4.226.771.048	3.451.881.573	112,02	81,67
Izid iz poslovanja	93.369.941	95.494.066	80.969.325	102,27	84,79
Finančni prihodki	50.397.488	112.707.111	33.562.776	223,64	29,78
Finančni odhodki	61.835.094	89.626.622	38.192.420	144,94	42,61
Izid iz financiranja	11.437.606	23.080.489	- 4.629.644	201,79	20,06
Izid iz rednega delovanja	81.932.335	118.574.555	76.339.681	144,72	64,38
Drugi prihodki	-	-	81.528.453	-	-
Drugi odhodki	-	-	84.596.594	-	-
Izid izven rednega delovanja	-	-	- 3.068.141	-	-
Celoten poslovni izid	81.932.335	118.574.555	73.271.540	144,72	61,79

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 9: Produktivnosti (v EUR na zaposlenega) za podjetje Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I2018/2017	I2019/2018
a	Celotni prihodki	3.916.842.499	4.434.972.224	3.647.942.127	113,23	82,25
b	Povprečno število zaposlenih	2.724	2.997	3.250	110,02	108,43
c=a/b	Produktivnost	1.437.901	1.479.804	1.122.616	102,91	75,86

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 10: Rentabilnost poslovanja (v %) in dobičkovnost prihodkov (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2016	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Čisti poslovni izid	45.756.992	66.411.487	102.201.711	60.249.229	153,89	58,95
b	Sredstva	1.381.072.928	1.366.521.041	1.522.705.700	1.525.657.491	111,43	100,19
c	Kapital	469.964.404	498.487.015	592.442.015	601.903.013	118,85	101,60
d	Celotni prihodki	3.323.233.955	3.916.842.499	4.434.972.224	3.647.942.127	113,23	82,25
$e=a/(0,5*(bt+bt-1))$	ROA		4,83 %	7,07 %	3,95 %	146,35	55,87
$f=a/(0,5*(ct+ct-1))$	ROE		13,71 %	18,74 %	10,09 %	136,61	53,85
$g=a/(0,5*(dt+dt-1))$	ROI		1,83 %	2,45 %	1,49 %	133,41	60,91

Vir: Petrol d. d. (2017, 2018, 2019 in 2020b).

Priloga 11: Ekonomičnost podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Celotni prihodki	3.916.842.499	4.434.972.224	3.647.942.127	113,23	82,25
b	Celotni odhodki	3.834.910.164	4.316.397.669	3.574.670.587	112,56	82,82
c	Poslovni prihodki	3.866.445.010	4.322.265.113	3.532.850.898	111,79	81,74
d	Poslovni odhodki	3.773.075.069	4.226.771.048	3.451.881.573	112,02	81,67
e	Finančni prihodki	50.397.488	112.707.111	33.562.776	223,64	29,78
f	Finančni odhodki	61.835.094	89.626.622	38.192.420	144,94	42,61
$g=a/b$	Ekonomičnost		1,02	1,03	1,02	100,60
$h=c/d$	Ekonomičnost iz poslovanja		1,02	1,02	1,02	99,79
$i=e/f$	Ekonomičnost iz finančnega delovanja		0,82	1,26	0,88	154,29

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 12: Obseg (v EUR) in struktura (v %) sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Dolgoročna sredstva	878.955.539	64,32	944.679.878	62,04	1.023.675.797	67,10	107,48	108,36
Kratkoročna sredstva	465.662.888	34,08	541.547.048	35,56	476.288.664	31,22	116,30	87,95
Kratkoročne AČR	21.902.614	1,60	36.478.774	2,40	25.693.030	1,68	166,55	70,43
Skupaj	1.366.521.041	100	1.522.705.700	100	1.525.657.491	100	111,43	100,19

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 13: Obseg (v EUR) in struktura (v %) dolgoročnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Neopredmetena sredstva in DAČR	158.650.839	18,05	163.973.276	17,36	198.329.848	19,37	103,35	120,95
Opredmetena osnovna sredstva	322.741.309	36,72	373.262.375	39,51	388.231.331	37,93	115,65	104,01
Naložbene nepremičnine	16.733.925	1,90	17.148.873	1,82	16.364.192	1,60	102,48	95,42
Dolgoročne finančne naložbe	371.841.155	42,30	376.770.318	39,88	405.513.465	39,61	101,33	107,63
Dolgoročne poslovne terjatve	3.343.614	0,38	6.836.191	0,72	8.368.720	0,82	204,46	122,42
Odložene terjatve za davke	5.644.698	0,64	6.688.846	0,71	6.868.241	0,67	118,50	102,68
Dolgoročna sredstva	878.955.539	100	944.679.878	100	1.023.675.797	100	107,48	108,36

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 14: Obseg (v EUR) in struktura (v %) kratkoročnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

ELEMENT	2017	%	2018	%	2019	%	I 2018/2017	I 2019/2018
Zaloge	121.047.480	25,99	103.262.606	19,07	128.429.794	26,96	85,31	124,37
Kratkoročne finančne naložbe	17.218.313	3,70	13.063.375	2,41	7.242.121	1,52	75,87	55,44
Kratkoročne poslovne terjatve	302.983.053	65,06	395.712.328	73,07	322.936.647	67,80	130,61	81,61
Denarna sredstva	24.414.042	5,24	29.508.739	5,45	17.680.102	3,71	120,87	59,91
Skupaj	465.662.888	100,00	541.547.048	100,00	476.288.664	100,00	116,30	87,95

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 15: Obseg (v EUR) in hitrost obračanja obratnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2016	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Stroški blaga, materiala in storitev	3.150.003.503	3.663.686.945	4.113.395.275	3.329.942.138	112,27	80,95
b	Stroški dela	47.771.388	54.871.753	67.792.744	75.315.402	123,55	111,10
c	Drugi poslovni odhodki	17.128.591	21.299.860	7.354.256	2.284.398	34,53	31,06
d=a+b+c	Stroškovna vrednost proizvodnje	3.214.903.482	3.739.858.557	4.188.542.276	3.407.541.938	112,00	81,35
e	Zaloge	100.250.455	121.047.480	103.262.606	128.429.794	85,31	124,37
f	Kratkoročne poslovne terjatve	332.965.073	302.983.053	395.712.328	322.936.647	130,61	81,61
g	Denarna sredstva	13.288.081	24.414.042	29.508.739	17.680.102	120,87	59,91
h=e+f+g	Obratna sredstva	446.503.609	448.444.575	528.483.673	469.046.543	117,85	88,75
$i=d/(0,5*(ht+ht-1))$	Obračanje obratnih sredstev	-	8,36	8,57	6,83	102,60	79,67
$j=365/i$	Dnevi vezave obratnih sredstev	-	43,67	42,57	53,43	97,47	125,51

Vir: Petrol d. d. (2017, 2018, 2019 in 2020b).

Priloga 16: Število zaposlenih in izobrazbena struktura (v %) zaposlenih v podjetju Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

Stopnja izobrazbe	2017		2018		2019		I 2018/2017	I 2019/2018
	Število zaposlenih	%	Število zaposlenih	%	Število zaposlenih	%		
I	3	0,11	5	0,16	1	0,03	166,67	20,00
II	36	1,28	50	1,57	70	2,11	138,89	140,00
III	13	0,46	16	0,50	15	0,45	123,08	93,75
IV	561	19,90	629	19,81	648	19,49	112,12	103,02
V	1.342	47,61	1.470	46,30	1.537	46,24	109,54	104,56
VI	196	6,95	220	6,93	219	6,59	112,24	99,55
VII	514	18,23	737	23,21	782	23,53	143,39	106,11
VII/2	147	5,21	39	1,23	-	-	26,53	0,00
VIII	7	0,25	9	0,28	52	1,56	128,57	577,78
SKUPAJ	2.819	100,00	3.175	100,00	3.324	100,00	112,63	104,69

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 17: Stopnja kapitalizacije (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Sredstva	1.366.521.041	1.522.705.700	1.525.657.491	111,43	100,19
b	Kapital	498.487.015	592.442.015	601.903.013	118,85	101,60
c=b/a	Stopnja kapitalizacije	36 %	39 %	39 %	106,66	101,40

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 18: Stopnja zadolženosti (v %) podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	511.144.803	759.108.788	547.239.911	148,51	72,09
b	Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	317.111.363	124.520.190	314.226.826	39,27	252,35
c=a+b	Dolg	828.256.166	883.628.978	861.466.737	106,69	97,49
d	Sredstva	1.366.521.041	1.522.705.700	1.525.657.491	111,43	100,19
e=c/d	Stopnja zadolženosti	61 %	58 %	56 %	95,74	97,30

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 19: Plačilna sposobnost podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kratkoročna sredstva	465.662.888	541.547.048	476.288.664	116,30	87,95
b	Kratkoročne obveznosti	511.144.803	759.108.788	547.239.911	148,51	72,09
c	Zaloge	121.047.480	103.262.606	128.429.794	85,31	124,37
d	Denarna sredstva	24.414.042	29.508.739	17.680.102	120,87	59,91
e=a/b	Kratkoročni koeficient likvidnosti	0,91	0,71	0,87	78,31	122,00
f=(a-c)/b	Pospešeni koeficient	0,67	0,58	0,64	85,64	110,10
g=d/b	Hitri koeficient likvidnosti	0,05	0,04	0,03	81,39	83,11

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 20: Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kapital	498.487.015	592.442.015	601.903.013	118,85	101,60
b	Rezervacije in dolgoročne PČR	27.405.388	37.188.921	37.790.714	135,70	101,62
c	DR finančne in poslovne obveznosti	317.111.363	124.520.190	314.226.826	39,27	252,35
d=a+b+c	Dolgoročni viri	843.003.767	754.151.127	953.920.553	89,46	126,49
e	Dolgoročna sredstva	878.955.539	944.679.878	1.023.675.797	107,48	108,36
f=d/e	Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev	0,96	0,80	0,93	83,24	116,73

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 21: Kapitalska pokritost osnovnih sredstev podjetja Petrol d. d. v letih 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kapital	498.487.015	592.442.015	601.903.013	118,85	101,60
b	Osnovna sredstva	322.741.309	373.262.375	388.231.331	115,65	104,01
c=a/b	Kapitalska pokritost osnovnih sredstev	1,54	1,59	1,55	102,76	97,68

Vir: Petrol d. d. (2018, 2019 in 2020b).

Priloga 22: Bilanca stanja (v EUR) za Panogo; klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (realno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2016	2017	2018	2019
Sredstva	1.815.090.605	2.057.233.010	1.915.257.854	2.170.518.221
Dolgoročna sredstva	1.005.924.412	1.072.207.071	1.030.824.128	1.220.743.369
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	148.653.063	161.806.406	165.058.445	198.967.315
Opredmetena osnovna sredstva	446.944.558	504.105.336	471.664.523	575.459.255
Naložbene nepremičnine	21.676.613	20.785.249	22.072.406	23.582.470
Dolgoročne finančne naložbe	374.837.923	371.120.522	362.062.363	406.506.128
Dolgoročne poslovne terjatve	793.887	6.963.853	3.518.194	8.517.196
Odložene terjatve za davek	13.018.368	7.425.706	6.448.198	7.711.006
Kratkoročna sredstva	796.884.562	947.839.665	861.304.711	922.564.469
Zaloge	129.629.829	146.514.626	162.594.363	167.028.014
Kratkoročne finančne naložbe	242.879.591	271.923.552	251.595.010	299.990.584
Kratkoročne poslovne terjatve	398.344.376	488.770.614	402.774.693	427.036.574
Denarna sredstva	24.059.924	39.011.109	42.369.802	26.992.842
Kratkoročne AČR	12.281.631	37.186.273	23.129.015	27.210.383
Obveznosti do virov sredstev	1.815.090.605	2.057.233.010	1.915.257.854	2.170.518.221
Kapital	771.115.792	952.438.410	872.354.810	995.787.363
Vpoklicani kapital	116.973.084	112.235.108	121.934.900	110.346.876
Kapitalske rezerve	152.422.494	154.608.733	158.276.506	154.608.733
Rezerve iz dobička	415.992.517	565.128.508	462.001.405	632.777.229
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	41.623.929	41.105.866	41.409.754	37.665.283
Čisti poslovni izid poslovnega leta	42.889.344	77.994.931	57.626.200	58.683.463
Rezervacije in dolgoročne PČR	14.330.532	36.924.514	28.070.146	38.217.125
Rezervacije	9.747.137	21.807.141	21.585.348	17.729.133
Dolgoročne PČR	4.583.394	15.117.373	6.484.798	20.487.992
Dolgoročne obveznosti	271.727.867	148.929.686	338.312.529	392.744.080
Dolgoročne finančne obveznosti	266.628.945	147.002.617	336.379.479	386.640.956
Dolgoročne poslovne obveznosti	4.620.341	1.290.954	1.432.049	5.498.061
Kratkoročne obveznosti	744.216.855	904.784.005	661.070.793	714.699.467
Kratkoročne finančne obveznosti	200.643.994	306.944.972	137.784.515	119.631.693
Kratkoročne poslovne obveznosti	543.572.861	597.839.033	523.286.277	595.067.774
Kratkoročne PČR	13.699.559	14.156.395	15.449.577	29.070.186
Zunajbilančne obveznosti	356.929.737	317.968.591	421.051.319	311.096.424

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

Priloga 23: Bilanca stanja (v EUR) za Panogo; klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (nominalno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2016	2017	2018	2019
Sredstva	1.905.482.633	2.123.582.889	1.949.732.495	2.170.518.221
Dolgoročna sredstva	1.056.019.733	1.106.787.893	1.049.378.962	1.220.743.369
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	156.056.028	167.024.986	168.029.497	198.967.315
Opredmetena osnovna sredstva	469.202.524	520.363.741	480.154.484	575.459.255
Naložbene nepremičnine	22.756.114	21.455.615	22.469.709	23.582.470
Dolgoročne finančne naložbe	393.504.958	383.089.901	368.579.486	406.506.128
Dolgoročne poslovne terjatve	833.423	7.188.451	3.581.521	8.517.196
Odložene terjatve za davek	13.666.686	7.665.200	6.564.266	7.711.006
Kratkoročna sredstva	836.569.640	978.409.390	876.808.196	922.564.469
Zaloge	136.085.431	151.240.016	165.521.062	167.028.014
Kratkoročne finančne naložbe	254.975.064	280.693.630	256.123.720	299.990.584
Kratkoročne poslovne terjatve	418.182.039	504.534.444	410.024.637	427.036.574
Denarna sredstva	25.258.115	40.269.295	43.132.458	26.992.842
Kratkoročne AČR	12.893.260	38.385.605	23.545.337	27.210.383
Zunajbilančna sredstva	374.704.939	328.223.714	428.630.243	311.096.424
Obveznosti do virov sredstev	1.905.482.633	2.123.582.889	1.949.732.495	2.170.518.221
Kapital	809.517.577	983.156.454	888.057.197	995.787.363
Vpoklicani kapital	122.798.377	115.854.915	124.129.728	110.346.876
Kapitalske rezerve	160.013.177	159.595.174	161.125.483	154.608.733
Rezerve iz dobička	436.709.062	583.355.033	470.317.430	632.777.229
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenih vrednostih	43.696.812	42.431.612	42.155.130	37.665.283
Čisti poslovni izid poslovnega leta	45.025.246	80.510.424	58.663.472	58.683.463
Rezervacije in dolgoročne PČR	15.044.197	38.115.403	28.575.409	38.217.125
Rezervacije	10.232.547	22.510.465	21.973.884	17.729.133
Dolgoročne PČR	4.811.648	15.604.939	6.601.524	20.487.992
Dolgoročne obveznosti	285.259.992	153.732.966	344.402.155	392.744.080
Dolgoročne finančne obveznosti	279.907.142	151.743.745	342.434.310	386.640.956
Dolgoročne poslovne obveznosti	4.850.435	1.332.590	1.457.826	5.498.061
Kratkoročne obveznosti	781.279.066	933.965.099	672.970.067	714.699.467
Kratkoročne finančne obveznosti	210.636.122	316.844.561	140.264.636	119.631.693
Kratkoročne poslovne obveznosti	570.642.944	617.120.537	532.705.430	595.067.774
Kratkoročne PČR	14.381.801	14.612.967	15.727.669	29.070.186

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 24: Izkaz poslovnega izida (v EUR) za Panogo; klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (realno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2017	2018	2019
Poslovni prihodki	4.831.018.110	5.475.316.380	4.813.579.590
Čisti prihodki od prodaje	4.824.938.832	5.470.557.521	4.729.808.294
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	3.447.803.129	3.790.487.235	2.641.900.316
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	1.377.135.703	1.680.070.286	2.087.907.978
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	2.811	569	-
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami,...)	6.079.278	4.758.859	83.771.296
Subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki	451.174	498.307	533.328
Drugi poslovni prihodki	5.628.105	4.260.552	83.237.968
Kosmati donos od poslovanja	4.831.020.921	5.475.316.948	4.813.579.590
Poslovni odhodki	4.706.585.815	5.346.704.342	4.699.726.025
Stroški blaga, materiala in storitev	4.566.861.667	5.211.849.505	4.464.215.109
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	4.392.310.419	5.032.074.920	4.287.832.872
Stroški dela	66.412.305	74.617.610	83.297.519
Stroški plač	49.539.185	56.197.320	61.883.434
Stroški pokojninskih zavarovanj	4.716.556	5.090.843	5.735.996
Stroški drugih socialnih zavarovanj	3.647.163	4.112.062	4.516.843
Drugi stroški dela	8.509.401	9.217.385	11.161.247
Odpisi vrednosti	50.063.948	50.364.557	63.028.964
Amortizacija	46.238.729	49.034.325	60.191.529
Dobiček/izgube iz poslovanja (EBIT)	124.435.107	128.612.607	113.853.565
Izid pred davki, obrestni in amortizacijo (EBITDA)	174.499.055	178.977.164	176.882.529
Finančni prihodki	49.072.808	111.060.083	33.739.094
Finančni odhodki	60.809.223	88.993.192	38.685.995
Drugi prihodki	218.909	123.896	33.430
Drugi odhodki	117.615	44.204	88.903
Celotni prihodki	4.880.312.638	5.586.500.928	4.847.352.114
Celotni odhodki	4.767.512.652	5.435.741.737	4.738.500.923
Celotni poslovni izid	112.799.985	150.759.191	108.851.191
Skupaj davki	22.574.098	22.120.145	19.781.160
Davek iz dobička	12.764.095	22.761.794	19.438.977
Odloženi davki	9.810.003	-641.649	342.182
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	90.225.887	128.639.046	89.070.031
Poslovni izid iz poslovanja	124.432.296	128.612.038	113.853.565

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

Priloga 25: Izkaz poslovnega izida (v EUR) za Panogo; klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019 (realno). Bazno leto je 2019.

Kategorije	2017	2018	2019
Poslovni prihodki	4.991.755.745	5.562.921.442	4.813.579.590
Čisti prihodki od prodaje	4.985.474.197	5.558.086.441	4.729.808.294
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	3.562.518.435	3.851.135.031	2.641.900.316
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	1.422.955.762	1.706.951.411	2.087.907.978
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	2.905	578	-
Drugi poslovni prihodki (skupaj s subvencijami, dotacijami,...)	6.281.548	4.835.001	83.771.296
Subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki	466.185	506.280	533.328
Drugi poslovni prihodki	5.815.363	4.328.721	83.237.968
Kosmati donos od poslovanja	4.991.758.649	5.562.922.019	4.813.579.590
Poslovni odhodki	4.863.183.338	5.432.251.611	4.699.726.025
Stroški blaga, materiala in storitev	4.718.810.288	5.295.239.097	4.464.215.109
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	4.538.451.371	5.112.588.119	4.287.832.872
Stroški dela	68.621.975	75.811.492	83.297.519
Stroški plač	51.187.453	57.096.477	61.883.434
Stroški pokojninskih zavarovanj	4.873.485	5.172.296	5.735.996
Stroški drugih socialnih zavarovanj	3.768.511	4.177.855	4.516.843
Drugi stroški dela	8.792.526	9.364.863	11.161.247
Odpisi vrednosti	51.729.676	51.170.390	63.028.964
Amortizacija	47.777.184	49.818.874	60.191.529
Dobiček/izgube iz poslovanja (EBIT)	128.575.312	130.670.409	113.853.565
Izid pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	180.304.988	181.840.799	176.882.529
Finančni prihodki	50.705.558	112.837.044	33.739.094
Finančni odhodki	62.832.467	90.417.083	38.685.995
Drugi prihodki	226.193	125.878	33.430
Drugi odhodki	121.528	44.911	88.903
Celotni prihodki	5.042.690.400	5.675.884.943	4.847.352.114
Celotni odhodki	4.926.137.333	5.522.713.605	4.738.500.923
Celotni poslovni izid	116.553.066	153.171.338	108.851.191
Skupaj davki	23.325.183	22.474.067	19.781.160
Davek iz dobička	13.188.782	23.125.983	19.438.977
Odloženi davki	10.136.401	-651.915	342.182
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	93.227.883	130.697.271	89.070.031
Poslovni izid iz poslovanja	128.572.407	130.669.831	113.853.565

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 26: Rentabilnost poslovanja (v %) in dobičkovnost prihodkov (v %) za panogo - klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2016	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Čisti poslovni izid	70.407.001	93.227.883	130.697.271	89.070.031	140,19	68,15
b	Sredstva	1.905.482.633	2.123.582.889	1.949.732.495	2.170.518.221	91,81	111,32
b	Kapital	809.517.577	983.156.454	888.057.197	995.787.363	90,33	112,13
b	Celotni prihodki	4.310.156.551	5.042.690.400	5.675.884.943	4.847.352.114	112,56	85,40
$c=a/(0,5*(at+at-1))$	ROA	-	4,63 %	6,42 %	4,32 %	138,67	67,37
$c=a/(0,5*(at+at-1))$	ROE	-	10,40 %	13,97 %	9,46 %	134,31	67,69
$c=a/b$	ROI	-	1,99 %	2,44 %	1,69 %	122,33	69,41

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

Priloga 27: Ekonomičnost poslovanja (v %) in dobičkovnost prihodkov (v %) za panogo - klasifikacijska dejavnost G47.301 - Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Celotni prihodki	5.042.690.400	5.675.884.943	4.847.352.114	112,56	85,40
b	Celotni odhodki	4.926.137.333	5.522.713.605	4.738.500.923	112,11	85,80
c	Poslovni prihodki	4.991.755.745	5.562.921.442	4.813.579.590	111,44	86,53
d	Poslovni odhodki	4.863.183.338	5.432.251.611	4.699.726.025	111,70	86,52
e	Finančni prihodki	48.878.216	50.705.558	112.837.044	103,74	222,53
f	Finančni odhodki	66.199.926	62.832.467	90.417.083	94,91	143,90
$g=a/b$	Ekonomičnost	1,02	1,03	1,02	100,40	99,54
$h=c/d$	Ekonomičnost iz poslovanja	1,03	1,02	1,02	99,77	100,02
$i=e/f$	Ekonomičnost iz finančnega delovanja	0,74	0,81	1,25	109,30	154,64

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 28: Obračanje obratnih sredstev za panogo – klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2016	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Stroški blaga, materiala in storitev	3.869.594.959	4.538.451.371	5.112.588.119	4.287.832.872	112,65	83,87
b	Stroški dela	41.058.952	51.187.453	57.096.477	61.883.434	111,54	108,38
c	Drugi poslovni odhodki	66.199.926	62.832.467	90.417.083	38.685.995	143,90	42,79
d=a+b+c	Stroškovna vrednost proizvodnje	3.976.853.838	4.652.471.291	5.260.101.679	4.388.402.301	113,06	83,43
e	Zaloge	136.085.431	151.240.016	165.521.062	167.028.014	109,44	100,91
f	Kratkoročne poslovne terjatve	418.182.039	504.534.444	410.024.637	427.036.574	81,27	104,15
g	Denarna sredstva	25.258.115	40.269.295	43.132.458	26.992.842	107,11	62,58
h=e+f+g	Obratna sredstva	579.525.585	696.043.755	618.678.157	621.057.430	88,88	100,38
i=d/(0,5*(ht+ht-1))	Obračanje obratnih sredstev	-	7,29	8,00	7,08	109,69	88,47
j=365/i	Dnevi vezave obratnih sredstev	-	50,04	45,61	51,56	91,16	113,03

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 29: Stopnja kapitalizacije za panogo - klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Sredstva	2.123.582.889	1.949.732.495	2.170.518.221	91,81	111,32
b	Kapital	983.156.454	888.057.197	995.787.363	90,33	112,13
c=b/a	Stopnja kapitalizacije	46,30 %	45,55 %	45,88 %	98,38	100,72

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

Priloga 30: Stopnja zadolženosti za panogo (v %) - klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	933.965.099	672.970.067	714.699.467	72,06	106,20
b	Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	153.732.966	344.402.155	392.744.080	224,03	114,04
c=a+b	Dolg	1.087.698.065	1.017.372.222	1.107.443.547	93,53	108,85
d	Sredstva	2.123.582.889	1.949.732.495	2.170.518.221	91,81	111,32
e=c/d	Stopnja zadolženosti	51 %	52 %	51 %	101,87	97,78

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 31: Plačilna sposobnost za panogo – klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kratkoročna sredstva	978.409.390	876.808.196	922.564.469	89,62	105,22
b	Kratkoročne obveznosti	933.965.099	672.970.067	714.699.467	72,06	106,20
c	Zaloge	151.240.016	165.521.062	167.028.014	109,44	100,91
d	Denarna sredstva	40.269.295	43.132.458	26.992.842	107,11	62,58
e=a/b	Kratkoročni koeficient likvidnosti	1,05	1,30	1,29	124,37	99,08
f=(a-c)/b	Pospešeni koeficient	0,89	1,06	1,06	119,34	100,02
g=d/b	Hitri koeficient likvidnosti	0,04	0,06	0,04	148,65	58,93

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 32: Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev za panogo – klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kapital	983.156.454	888.057.197	995.787.363	90,33	112,13
b	Rezervacije in dolgoročne PČR	38.115.403	28.575.409	38.217.125	74,97	133,74
c	Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	153.732.966	344.402.155	392.744.080	224,03	114,04
d=a+b+c	Dolgoročni viri	1.175.004.823	1.261.034.760	1.426.748.568	107,32	113,14
e	Dolgoročna sredstva	1.106.787.893	1.049.378.962	1.220.743.369	94,81	116,33
f=d/e	Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev	1,06	1,20	1,17	113,19	97,26

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.

Priloga 33: Kapitalska pokritost osnovnih sredstev za panogo – klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019

	ELEMENT	2017	2018	2019	I 2018/2017	I 2019/2018
a	Kapital	983.156.454	888.057.197	995.787.363	90,33	112,13
b	Osnovna sredstva	520.363.741	480.154.484	575.459.255	92,27	119,85
c=a/b	Kapitalska pokritost osnovnih sredstev	1,89	1,85	1,73	97,89	93,56

Vir: podatkovna baza GVIN, klasifikacijska dejavnost G47.301 – Trgovina na drobno z lastnimi motornimi gorivi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019.